

"Vacuum" potopljen.

Nemški podmorski čoln je torpediral ameriški parnik. — Osemnajst mož pogrešanih. — Brez poročila.

London, Anglija, 30. aprila. — Danes je bilo tukaj razglašeno, da je nek nemški podmorski čoln torpediral v soboto ameriški parnik "Vacuum".

Iz zadnjih poročil je razvidno, da pogrešajo nekega ameriškega mornariškega poročnika, devet topničarjev ameriške mornarice in osem drugih mož, med katerimi se nahaja baje tudi kapitan.

Parnik "Vacuum" je vozil ogle. — Prvi častnik in sedemnajst mož se je ršilo. O ostalih možu in o kapitanu ni dozdaj še nobenega poročila.

Washington, D. C., 30. aprila. — Do danes popoldne niso imeli uradniki državnega in mornariškega departamenta še nobenega poročila o torpediranju parnika "Vacuum".

New York, N. Y., 30. aprila. — Ravnateljstvo "Vacuum Oil Co." je dobila danes poročilo, da je bil torpediran parnik "Vacuum" kakih 140 milj od Barra ter da še vedno pogrešajo nek resnični čoln, v katerem se je nahajal tudi kapitan Harris.

Drzni roparji.

V plesni akademiji na Crawford Ave. v Chicagu, bi bili tatovi radi kradli, pa so odšli praznih rok. V noči so vdrl v poslopje, zvezali čuvaja in mu zamašili usta z robcem. Začeli so nato vrtati blagajno, trudili in mučili se par ur v potu svojega obraza, vtaknili v luknjo dinamit, ki ni imel takega učinka, kakor so pričakovali.

Blagajne ni raztrgal in razbil. Da bi se pa vsaj nekoliko oškodovali, vzeli so iz pisalne mize vstopnic v znesku \$10. V blagajni je bilo sicer \$200, pa jih tatovi niso dobili. Čuvaj se je čez nekaj časa rešil vezi, poklical policijo, ki je seveda takoj začela iskati tatove, o katerih pa ni nikakega sledu. — Bržkone so se podali kam drugam na delo, da bi zaslužili vsaj za stroške.

Chicaški župan noče povabiti Joffreja v Chicago.

Chicago, Ill., 30. aprila. — Chicaški župan se brani povabiti macedonskega podanika, Fritzja Pablitz. Dolžijo ga, da se je pregrešil proti nevtralnosti. — Major John V. Clinnin je odločil svojo službo kot pomožni pravdnik in je v svojem pismu na župana ostro kritiziral županovo postopanje in mu je očital, da mu manjka patriotizma.

Aretirali Nemca v Mehiki.

Mexico City, Mehika, 30. aprila. — Sinoč so aretirali nemškega podanika, Fritzja Pablitz. Dolžijo ga, da se je pregrešil proti nevtralnosti.

Prava patrioti.

Hopkinsville, Ky., 30. aprila. — Fred C. Walker, 22 let in William B. Kennedy, 21 let, sta šla peš 35 milj iz Weaver Store, da se pustita vpisati v ameriško armado. Oba sta bila sprejeta.

Iz urada glavnega tajnika J. S. K. J.

Uredništvo Glasila J. S. K. J. je sprejelo danes sledečo brzojavko:

Ely, Minn., 30. aprila. Glasilo, 82 Cortlandt Street, New York City.

Predlog društva šte. 3 ni bil pravilno predložen, ni bil poslan v glavni urad ter tudi ni popoln, ker ne vsebuje točk za predlagane spremembe. Društvom ni treba razpravljati o predlogu, ker ni pravilno stavljen.

Joseph Pishler, glavni tajnik.

Prehranitev.

Poljedelski tajnik pravi, da bo viala samo v najskrajnejši sili predpisala cene za živila.

Washington, D. C., 30. aprila. — Danes se je razpravljalo v senatu o raznih predlogih glede živil, razdelitve živil in maksimalnih cen.

Poljedelski tajnik je zatrdil, da za enkrat še ne bodo določene maksimalne cene. — Vlada si sicer pridržuje pravico, toda poslužit se je ne bo prej, dokler ne bo skrajna potreba.

Pri poljedelskem tajniku je bila posebna delegacija, sestojeca iz članov raznih korporacij.

Zvezna trgovska komisija je sklicala danes konferenco zastopnikov državnih prehranjevalnih uradov in zastopnikov, ki so jih imenovali razni gubernorji. Posvečevali se bodo, kaj je vzrok neprestanemu naraščanju cen.

Konference se bodo udeležili zastopniki 40 držav.

Poljedelski tajnik bo dobil dva pomočnika, dva pomožna poljedelska tajnika.

Poslanstvo gre v Chicago.

Washington, D. C., 30. aprila. — Državni departament je danes naznanil, da gre francosko poslanstvo v četrtrek v Chicago. Pozneje gre v Kansas City, St. Louis, Springfield, Ill., Philadelphia, Boston in New York; nato pa zopet v Washington.

Senator Lewis je danes izročil francoskemu in angleškemu poslanstvu povabilo mesta Chicago, da ga obiščejo.

Odpovedal službo zaradi zastave.

Worcester, Mass., 30. aprila. — Rev. Charles F. Beals se je odpovedal svoji službi, ker so župljani proti njegovi volji razobesili na župnišču ameriško zastavo.

Dasi je bil vojaški kaplan, je vendar odločno proti vojni. Pred dvema tednoma je že povedal, da bo pustil službo, ako bi hoteli razobesiti zastavo. Zdaj se je to zgodilo in župnik se je odpovedal svoji službi.

Tesarji za vojaška bivališča.

95 vojnih tesarjev je danes odšlo v Plattsburg, kjer bodo delali stanovašišča za častnike. Dobivali bodo po štiri dolarje na dan in hrano ter stanovanje. Do zdaj je bilo na delu do 100 tesarjev.

Wilsonova poslanica v Avstriji.

Viden, Italija, 30. aprila. — Italijanski zrakoplovci so raztrosili ob italijanski fronti več tisoč izvodov Wilsonove poslanice. Preloženi so bili na vse jezike, ki se govorijo v Avstro-Ogrski.

DRUŠTVENA VEST.

Slovensko pevsko društvo "Slavec" priredi v soboto 5. maja v prostorih znanega slovenskega gostilničarja g. Vinkota Zevnika, zabavni večer. Pri zabavi se bo izžrebalo pet dobitkov. Na programu je tudi šaljiva pošta, "Slavec" je poleg drugih pesmi zapel tudi prelopo pesem "Savška", ki se odlikuje od drugih slovenskih pesmi po svoji nežnosti in milini. Za zabavo bo vsestransko preskrbljeno zato je upati, da se občinstvo vdeleži in pridruži v obilnem številu. Vsem, katerim je slovenska pesem pri sreči, kliče: na veselo svidenje! Upati je, da se tudi bratska pevska družba pokažejo, da jim je slovenska pesem ljuba in da zaradi tega podpirajo bratsko društvo.

DR. R. MCKENZIE.

ki se bo kmalo vrnil v Ameriko in bo uvedel v ameriški armadi nov sistem vežbanja.

Proti miru.

Socialistična mirovna konferenca ne bo sklicana zaradi Nemčije. — Proti separatnemu miru.

Stokholm, Švedsko, 30. aprila. — Socialistična konferenca, ki se bo vršila v Stokholmu sredi maja, ne bo sklicana zaradi Nemčije, ki se na njej ne bo delovalo v prid separatnega miru. V tem smislu se je izrazil nizozemski voditelj socialistov, P. Troelstra, ki je obenem predsednik izvrševalnega odbora socij. stranke.

Govoril je tudi o prvotnem sklepu francoskih socialistov, da se ne bodo vdeležili te konference. Navzlic temu pa se bo vdeležilo več francoskih socialistov, da si je majhnem številu. Opozorili so ga na to, da Francozi za to ne pridejo na konferenco, ker se bo v prvi vrsti razpravljalo o separatnem miru.

— To je najzadnje na svetu, kar bo storila konferenca, — izjavil je Troelstra. — Ne delujemo za separatni mir in si ga tudi ne želimo. Hočemo samo splošen mir in zdaj je prišel čas in priložnost, da ga moremo doseči. V tem oziru smo zelo optimistični.

Nek častnik ga je vprašal: — Ali vam je znano, da so Francozi odpovedali udeležbo samo zaradi tega, ker so za njo agitirali Nemci in Avstrijci?

Nizozemski voditelj je odvrnil: — Že v avgustu preteklega leta se je pričela ideja te konference in izvrševalni odbor je šel takoj na delo, da izdela načrt. Nekaj časa pozneje je pisal Morris Hillquit iz New Yorka, da žele ameriški socialisti, da se naj vrši konferenca ne kasneje kot prvega marca in ako mi ne bomo sklicali konference bodo sami. Prosili smo jih, naj počakajo do sredi marca.

Absolutno je nerazumno, da bi delali na željo Nemcev in Avstrijcev. Prošeni smo bili, da storimo ta korak samo od Amerikancev. Danes, Norvežanov in drugih. Prihodnja konferenca bo nevtralna v vsakem oziru. Nima nobene drugega smotira, kot doseči splošni mir. Konferenca se bo vršila v tem času, ker se nam zdi primeren, zlasti še z ozirom na rusko revolucijo.

POZOR NAROČNIKI!

Izvedeli smo, da potuje po Pennsylvaniji nek človek z imenom KOS, ki se izdaja za zastopnika "Glas Naroda". Tega človeka ni naše upravnništvo nikoli pooblastilo za pobiranje naročnine. — Mi ga sploh ne poznamo. Rojaki, ne zapajte mu denarja.

Naši zastopniki so oni, katerih imena so priobčena v "Glas Naroda" ali so za tajniki društva J. S. K. J.

HARRIS & EWING, WASH.

GEORGE CREEL, ČLAN ODBORA ZA JAVNE INFORMACIJE.

Grški kralj.

Vesled zapletenih razmer bo grški kralj prisiljen odstopiti. — Večini grškega naroda za Venizelos.

London, Anglija, 30. aprila. — Iz Aten je prišlo poročilo, da je položaj na Grškem tak, da se je kralj Konstantin odločil, da odstopi v prid prince Jurija.

Kdor je zasledoval grško politiko zadnje leto, je lahko izpredvidel, da mora nastati vihar, odkar je Venizelos na grških otokih vprizoril revolucijo, ako se kralj ne odpove.

Do sedaj je samo Rusija delovala na to, da niso zavezniki priznali Venizelosove vlade, ne oziroma se na kraljevo rodovino. Konstantin se ima zahvaliti samo Nikolaju, da je še ostal na prestolu. Ko so se pa razmere v Rusiji tako korenito izpremenile, in ker so Združene države stopile v vojno, je popolnoma nepotrebno, da za zaveznike celo nevarno, ako grški kralj še dalje časa ostane na prestolu.

Na tisoče je Grkov, ki bi radi pomagali Venizelosu, da vstanovi demokratično vlado. Treba je le pokazati voljo in vsi so takoj pripravljeni.

Šlišo se je, da se misli Konstantin odpovedati prestolu dne 6. aprila. Dasi ravno je bil princ Jurij vzgojen na Angleškem in so njegove simpatije odločno na strani zaveznikov, je vendar dvomljivo, ako bo narod njemu poudaril krono.

Najbrže bo Grška stopila v vrsto republik.

Ko je Venizelos zbiral armado da pomaga zaveznikom, je izjavil, da njegovo delo ni naperjeno proti kralju in njegovi družini. Znano je, da je Venizelosovo razmerje s princem Jurijem pristrano. Ako se kralj odpove, bo narod izjavil, da kontrolira grško vlado in bo izvolil za svojega predsednika Venizelosa ali pa celo prince Jurija.

Grški kralj zanikuje.

Washington, D. C., 30. aprila. — Član grškega poslanstva Vouras je danes podal izjavo kralja Konstantina, ki zanikuje, da bi bil pod nemškim vplivom.

Kralj Konstantin je naslovil izjavo na francoskega poslanika. V tej izjavi pravi kralj, da ni prejel od kakega vladarja zaveznikom s vrazne države ne brzojava, ne poziva ali nasveta, po katerem naj bi se ravnal, da si obdrži prestol.

Izjava odločno zanikuje, da bi bil na grški kraljevi palači brezbržni brzojav in da bi grška vlada občevala z nemškimi podmorskimi čolni v Sredozemskem morju. Vlada si prizadeva izpolnjevati vse obveznosti, katere je obljubila posameznim državam.

Boji v Macedoniji.

Vroči spopadi ob jezeru Presba in ob reki Černi. — Nemci so izstrelili dva angleška letalca.

London, Anglija, 30. aprila. — Na macedonski fronti, kjer so stopili zadnji teden Angleži v ofenzivo, se vrše izvanredno vroči boji. Poročilo, ki ga je izdalo vrhovno poveljstvo angleške armade, se glasi:

Sovražnik je bil vprizoril od petka na soboto vroč napad na strelne järke, katere smo pred kratkim zavzeli.

Ob reki Strumi smo nekoliko napredovali. Sovražnik se v divjem begu umika.

London, Anglija, 30. aprila. — Poročilo o turških izgubah na mezopotamski fronti se glasi: 27. aprila se je zakopal 18. turški armadni zbor na obeh bregovih reke Tigris, kakih petnajst milj severno od Samare.

Kmalo zatem se je vnela silno vroča bitka, v kateri smo bili mi zmagovalci.

Iz precej zanesljivega vira je znano, da je imel sovražnik približno 4000 izgub.

Na macedonski fronti divjajo najhujši boji ob jezeru Presba in ob reki Černi.

Nemci so izstrelili dva angleška zrakoplova.

Laška komisija.

Pariz, Francija, 30. aprila. — Iz Rima poročajo, da je odpotovala laška komisija v Združene države.

Delegatje so sledeči: železniški minister Arlotta, bivši italijanski poslanik v Združenih državah; baron des Planches, sedanji laški komisar za ekonomska vprašanja v Londonu, in podpredsednik Italijanske Banke.

Viviani pri Gompersu.

Washington, D. C., 30. aprila. — Renne Viviani, francoski justični minister in predsednik francoske vojnne komisije, se je danes posvetoval z Gompersom, predsednikom American Federation of Labor. O čem sta razpravljala, se dozdaj še ni moglo dognati.

Brazilijski proglasi nevtralnost.

Rio de Janeiro, Brazilija, 30. aprila. — Brazilska vlada je danes proglasila svojo nevtralnost v vojni med Združenimi državami in Nemčijo.

POZOR!

Ker nam je od drugega našega zaostalo kakih 300 Koledarjev, prodajamo sedaj po 15c. komad. SLOVENSKI PUBLIKATOR, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Iz Rusije.

Provizorična vlada je osnovala v armadi posebne odbore, ki bodo skrbeli za disciplino.

Petrograd, Rusija, 30. aprila. — Vojni minister Gučkov je izdal dnevno povelje, v katerem izroča vzdrževanje discipline v roke vojakov samih. Vsak armadni zbor, vsak polk in vsaka stotnija bo imela poseben odbor, sestavljen iz navadnih vojakov, ki bo skrbel za disciplino. — Vse sekature višjih častnikov bodo odpadle.

Petrograd, Rusija, 30. aprila. — Rуска stranka, ki si je nadela nalogo, napraviti konec nemški špionaži v Rusiji, je poslala generalnemu štabu brzojavko, v kateri pravi, da je vodja radikalnih socialistov prijatelj Nemčije. V brzojavki je tudi omenjeno, da bo zadela Lenina usoda Razputina, če ne bo kmalo prenehal s svojim izdajalskim delovanjem.

Petrograd, Rusija, 30. aprila. — Vojni minister Gučkov je izdal sledeče naredbe:

Od zdaj naprej je treba smatrati vsakega ruskega vojaka kot državljana svobodne Rusije in je treba tudi v tem smislu postopati z njim.

Vsakemu vojaku je garantirana verska svoboda in svoboda govora.

Nobenega vojaka se ne more siliti, da bi prisostvoval tej ali oni službi boji.

Oblasti ne smejo cenzurirati pisma, ki jih dobivajo vojaki na fronto.

Vojaki morajo dobiti vse pošiljke, ki so naslovljene nanje. Na vprašanja častnikov morajo vojaki odgovarjati samo z "da" ali z "ne".

Vojakom ni treba pozdravljati svojih častnikov.

Palice so v ruski armadi prepovedane.

V taki prostosti bo praznoval ruski vojak v svobodi svoj prvi maj.

Jutri se bodo vršile po vseh mestih parade, kakršnih še ni bilo v Rusiji.

Na tisoče ruskih vojakov, ki so se ob izbruhu revolucije vrnili domov, vračajo se nazaj na fronto.

Nek židovski časopis v New Yorku je dobil sledeče poročilo:

Kongres ruske armade, ki zbora zdaj v Minsku, je naprosil provizorično vlado, naj razdeli vse privatno premoženje med kmete.

1. maja se bo vršil v Petrogradu kongres zastopnikov vseh kmetijskih združenj in skupin.

Vsa Rusija nestrno pričakuje, kaj se bo sklenilo pri tej priliki.

Socialno-demokratska stranka na Bolgarskem je poslala brzojavne čestitke delavskim in vojaškim poslancem v Petrogradu.

Nemški mornar v ameriški armadi.

Boston, Mass., 30. aprila. — Karl F. H. Voights, ki je bil nastavljen kot natak na nemškem parniku "Kronprinzessin Cecilie" in ki je prošil za državljanski papir, se je danes vpisal v zvezno armado k topničarjem. To je storil zaradi tega, ker je za vlado po narodu.

Pomoč sirotam v vojnem ozemlju.

Pariz, Francija, 30. aprila. — Ameriška kolonija v Parizu je prosila M. Appella, predsednika mednarodnega pomožnega odbora, da naj določi sedem tisoč vojnih sirot iz vojnega ozemlja, da bo zanj skrbela. Oskrbovati jih prične prihodnji teden.

Pošiljatelj denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo nič več denarja za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivajo v krajih, ki so zasedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo vojnega ujetnika, ker nam s tem pomagata sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSER,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

S francoskega bojišča.

V Champagne se je ofenziva obnovila. — Zavzeli nemške zakopke. — Nove nemške čete.

Pariz, Francija, 30. aprila. — V obnovljeni ofenzivi v Champagne so Francozi zavzeli pri višinah Moronvilliers nekaj ozemlja. Na nekaterih krajih so Francozi napredovali za po milje.

O pol ene so francoske čete navalile na sovražnika na obeh straneh gore Carmilet.

Zahodno od omenjene gore smo zavzeli mnogo sovražnih utrjenih postojank od 500 do 1000 metrov globoko. Proti vzhodu smo svojo črto potisnili v smeri proti Mont Haut do ceste pri Moronvilliers. Vroči artilerijski boji se nadaljujejo.

Ljudi artilerijski boji so se vršili pri St. Quentin, 29. aprila so naši zrakoplovci izstrelili štiri nemška letala; šest pa smo jih poskovali, da so se morali spustiti na tla za svojo bojno črto.

Sovražni zrakoplovci so metali bombe blizu Dunkirka, Nancy in Belfort. Škode niso povzročili nobene. Bombardirali so tudi Chalons in Epemary. Ubilih je bilo nekaj civilnih oseb.

Danes je odšel na fronto 17. oddelek ameriške ambulance. Avtomobile je dala Mrs. W. Weld, Mrs. C. Weld in Miss M. Weld. Osobe pa tvorijo dijaki vseučilišča Chicaga, Wisconsin, Cornell in z drugih ameriških visokih šol.

London, Anglija, 30. aprila. — Ob reki Seap je sovražnik obnovil napade. Nemška artilerija je bila aktivna na obeh straneh reke.

Zelo živahni so bili zračni boji. Naši letalci so bombardirali več predmetov za sovražno bojno črto. Bilo je videti mnogo požarov in ena velika eksplozija. Zadedi so bili trije sovražni vlaki.

Sovražnik se je zelo prizadeval, da bi odgnal naše zrakoplove; v teh bojih smo uničili deset nemških letal deset drugih pa je bilo poškodovanih. Pogrešamo petnajst naših letal.

Severno od Ypres so Angleži dosegli lepe uspehe.

Reuterjev poročevalec poroča o vročih bojih na celi fronti in Nemci pošiljajo vedno nove čete v boj.

Pri jetnikih smo našli mnogo listin, iz katerih se razvidi, da nemška vlada priporoča, da se naj štedi s strelivom kajti municijskega materiala že zmanjkuje. Voja oblast tudi priporoča, da se častniki izvežbajo streljati z že obrabljenimi topovi, zlasti tam, kjer ni potreba obstreljevati določene točke, kajti izdelovanje novih topov je omejeno.

Jetniki tudi pripovedujejo, da so poklicani pod orožje 18-letni mladeniči, ki se sedaj vežbajo.

Usoda Irke.

London, Anglija, 30. aprila. — Lord Northcliffe se je proti Associated Press izrazil o Irski sledeče:

"Sreča Irke je popolnoma v rokah Balfoura in angleške misije, ki se nahaja sedaj v Združenih državah. Nasprotstva med obema strankama so tako majhna, da vse te težave Balfour lahko reši."

Ločitev zakona zaradi lese-ne noge.

San Francisco, Cal. 30. aprila. — Žena kontraktorja Edwarda O. Malley tožila svojega moža na ločitev zakona, ker ji pred poroko ni povedal, da ima lesono nogo. — Poroka se je vršila 7. marca.

"GLAS NARODA"

(Cleveland Daily.)
 Owned and published by the
JOHN PUBLISHING COMPANY
 (a corporation.)
 FRANK BAKER, President. LOUIS BENNETT, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
 62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list na Ameriku	Za celo leto na mesto New York	6.00
Na pol leta	Za pol leta na mesto New York	3.00
Na četrt leta	Za četrt leta na mesto New York	1.50
Na šest meseči	Za šest meseči na mesto New York	0.80

"GLAS NARODA" lahja van dan isvesti nadelj in pramlkov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")
 Issued every day except Sundays and Holidays.
 Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisni bres podpis in osebnosti ne so priobčujojo.
 Denar naj se blagoviti pokljati po — Money Order.
 Pri prijateljski kraji naročnikov prosimo, da se nam tudi prejajajo blagoviti
 namani, da hitreje najdemo naslovika.

Dopisom in pokljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
 62 Cortlandt St., New York City.

Telephone: 4687 Cortlandt.

Nova doba.

Sobota, 28. aprila 1917 bo za vedno pomemben dan v zgodovini Združenih držav.

Ta dan pomeni prehod dežele iz nepravilnosti v močno vojaško državo, kakoršno zahtevajo sedanji težki časi.

Zdaj se more postaviti v bran vsakemu sovražniku, ki bi se predrznil žaliti narodovo čast in ki bi hlepel po ameriškem ozemlju.

Amerika se je naučila, kako mora stati narod edin in složen, kadar se gre za obrambo dežele in njenih pravic. Evropska demokracija bo pisana s krvjo, izšla ho iz ognja in razvalin.

Kongres je v soboto odločil, da mora biti vsak državljani pripravljen, da se bori za čast svoje domovine, katere sinovi so podvrženi prisilni vojaški službi.

Kongres je bil do tega koraka prisiljen po reizprosnih silah najnovjših dogodkov. Amerika je imela izbirati samo med dvema načina obrambe.

Ali naj je ostala pri načinu neizvežbane sile, kar je bilo se vsaki deželi v pogubo, kadar je prišla stiska, ali pa je morala napraviti vojaško sistematično silo, ki edina odgovarja po danih razmerah potrebam dežele.

Sedanji korak Združenih držav bo imel velike in važne posledice na vesoljni svet.

Prepričal bo prijatelje Amerike, da je Amerika velika prijateljica, ki je vredna tega imena.

Pokazal pa bo tudi sovražnikom da je Amerika sovražnica, katere se je treba ogniti.

Amerika bo zavzemala med svetovni narodi važno mesto, do katerega je opravičena po svojem narodu in njegovih delih.

Moralni pomen splošne vojaške obveznosti bo velik za ameriški narod. V duha vsakega pravičnega človeka.

Franciji na pomoč.

Poziv francoskega maršala Joffre-a, naj se odpolje ameriške vojske na bojno črto v Franciji, tvori v glavnem mestu glavni predmet razgovorov.

Te dni je razpravljaj maršal o splošni vojaški situaciji. Tega posvetovanja se je vdeležilo veliko višjih častnikov.

Minister Viviani, načelnik francoske komisije, se je posvetoval s predsednikom Wilsonom, katerega je predložil prošnjo francoskega naroda, tako v vojaškem kot ekonomskem oziru.

Odkritostne izjave francoskega maršala so presenetile vse, ker si nihče ni mislil, da bi take izjave tvorile predmet mednarodnih pogajanj, ki se vrše sedaj v Washingtonu.

Vojni departmet Združenih držav je bil v pričetku protitakojni odposiljati čet na evropska bojišča, vendar pa so izjave francoskega maršala vrgle popolnoma drugo luč na celo situacijo.

Diplomatična dvorljivost zahteva, da se značaj takih objav v naprej naznani vlad. Vseled tega je jasno, da so imele izjave maršala Joffre-a vnaprej odobrenje ameriške administracije, in da jih je vsled smatrati za najnovejši razvoj v situaciji, ki je nastala vsled ystopa Združenih držav v vojno.

Akcija squata Združenih držav

vega ameriškega državljana bo prišla zavest višje dolžnosti do skupnosti, do naroda, do države. Tega se večina do sedaj še ni zavedala.

Po novi postavi ne bo razlike med revnimi in bogatimi. Vsak bo moral, ako je le sposoben — služiti domovini, ne oziiraje se na njegovo rojstvo in stališče v družbenem življenju. Vsak bo na svojih ramah nosil enake dolžnosti in pravice.

To je znamenje demokracije. Združene države so vsled svoje demokracije dolgo upirale prisilni vojaški službi, toda zdaj je prišel čas, ko se je to pokazalo kot nujna potreba. Nasprotniki militarizma bodo obsojali ta korak, ki pa je moral priti vsled okoliščin, ki so zahtevale, da se zgo di to, kar se je prej smatralo za nekaj nepotrebnega.

Proti sili se more boriti le sila in militarizem more ubiti le — militarizem.

Na Angleškem se je pokazalo, da je prostovoljna vojaška služba nesreča za deželo, ako se na njo preveč zanese. Ako Francoska ne bi imela stalne vojske in prisilne vojaške službe, bi bili Nemci v prvih tednih sedanje vojne v Parizu. Tudi Anglija bi se ne mogla ubraniti preplave po nemških četah.

Z vpeljanjem prisilne vojaške službe so Združene države postale pomemben sovražnik in velika nevarnost za Nemčijo.

Na noge lahko postavi Nemčija. Na noge lahko postavi Amerika mnogo milijonov vojakov in več kot se jih potrebuje za uničenje nemške militarizma.

Upajmo, da po tej vojni izgine militarizem ne samo v Ameriki, ampak po vsem svetu.

000

Dopisi.

Milwaukee, Wis.

Tukaj se je poročil naš rojak g. Jakob Stariha, doma od Semiča na Belokranjskem, z gđ. Alojzijo Klevisar, doma od Smihela na Dolenjskem. V soboto 28. apr. se je vršila svatba. Bilo srečno! J. P.

Franklin, Kansas.

Poročati imam žalostno novico, da je 22. aprila umrla žena Franka Ceja, rojena Ravnika. Doma je bila iz Vač pri Litiji in stara 30 let. Bila je v Ameriki malo nad 10 let. Poročila se je tudi ravno 22. aprila, toraj je umrla ravno na dan, ko bi imela obhajati desetletnico, desetletnico. Zaprta tri otroke. Kako je bila priljubljena, se je videlo ob njeni smrti, oziroma pogrebu. Mnogo rojakov in rojakinj od blizu in daleč jo je prišlo obiskat ter so ji darovali krasnih vencev. Sprevod se je vršil iz Stone City, Kansas, na East Mineral, Kansas, v katoliško cerkev, potem dalje na Seaman, Kansas, kjer počiva že mnogo naših rojakov in rojakinj. Ona zapušta tudi enega brata Antona Ravnika. Bil je pred časom v Jenny Lind, Ark. Frank Cej mu je poslal brzojavko, toda odgovor je dobil, da ga ni več tam. Mogoče dobi on sam te vstvice v roko, potem naj piše Franku Ceji. Toraj izrekamo njemu naše najprišernje sožalje.

Hočem pa se nekoliko omeniti o tistem Stone City, ki je oddaljen nekako 25 milj od Franklina in se tja pelje s poulično železnico. Dve milj stran od železnice stoji tisti popolnoma zapuščen kraj, toda nekada zelo živahen; sedaj so rovi deloma izprani, tako da le še malo ljudi tam dela, oziroma živi. To je tisti nesrečni kraj, kjer je 13. decembra zadnje leto razstrelba ubila 20 premožarjev, med njimi 8 Slovencev. Smrti slučaj se še kar naprej dogajajo, tako da so že večinoma same vdove in vdovec ter mnogo otrok brez očetov ali mater. Človeku se nudi čuden prizor, ko pride tja, vse je oblečeno in zavito v črno obleko ter vse je nekako preplašeno. Tam ima družba svoje hiše, ki so povečini prazne. Izgleda, kakor bi v vojni sovražnik vse opustošil.

Kakor sem že prej omenil, da se tam rovi praznijo, toda ne samo v Stone City, ampak tudi v Mineralu je že deloma izpran in tako se ljudje počasi naseljujejo sem na North Franklin, Ringo, Arma in še več drugih krajev, ker tukaj se šele odpravijo novi rovi ter gradijo nove vasi ali naselbine.

O tukajšnjem napredku bom drugi poročal, ker je več važnih stvari. Gotovo se bode marsikateri čitatelj čudil temu, toda je resnica, ko se v enem kraju rovi izpraznijo, pa prepleljejo celo naselbino, oziroma hiše. Tu vidiš dan za dnem hiše na poti iz juga proti severu. Vsak pobere svoje in gre; svedra precej stane, pa vseeno se izplača, ker tukaj se nepregledna polja in ni hribov ter se to lahko zgodi.

Naj končam za danes, pa še drugi kaj važnega. Končno po zdravljam vse čitatele in čitate, ljuče tega lista; Vam pa želim obilo uspeha in novih naročnikov. Rojaki, naročite se na Glas Naroda, ker je največji in najbolj priljubljeni list.

Frank Leskovic,

zastopnik Glas Naroda.

Camas & Oak Park, Wash.

Stavka, katere se je pričela 17. aprila, je bila končana z zmago delavcev.

Nekateri delavci smo dobili vse, kar smo zahtevali. Kar je pa bilo delavcev, ki so imeli že po prejšnji visoki plače, so pa dobili deloma povisano plačo. V zadovoljstvo vseh delavcev smo se zopet podali na delo 21. aprila.

Kar se pa tiče dela, se pa sedaj še lahko dobi. Vzrok je ta, ker jih je veliko zapustilo to naselbino; eni so šli na kmetije delat, veliko se jih je pa preselilo, ker so mislili, da bo stavka trajala več mesecev.

Slovenci, kar nas je tukaj, se pa prav nič nismo zbalj stavke, ker ima vsak nekaj na strani za vsako nepriliko.

Ven, da bo marsikateri za nimalo, kaka plača je tukaj v tej papirnici. Najmanjša plača je sedaj po stavki \$2.90 za vsako navadno delo. Dela se po 8 do 10 ur na dan.

Vreme imamo zelo slabo. Dosedaj je bil še vsak dan dež in tudi

nobene prave toplete še ni. Trava nekoliko zeleni, sadna drevesa pa še vedno izgledajo kakor v jeseni.

Pozdrav! Naročnik.

Na krovu torpedirane ladje.

Joseph Barnett, dvajset let star morar iz Californije, je opisal svoje doživljaje na sledeči način:

V starosti štirinajst let sem prišel voziti z nekim parnikom, ki je plul med Sidneyem, San Franciscem in Vancouverjem. Napravil sem dva potovanja. Nato sem se vozil okoli cele obali Avstraliije. Pozneje sem postal pomožni kuhar na nekem poštnem parniku.

V celem je bila to kaj malo zanimiva povest do preteklega leta. Takrat sem bil drugi kuhar na parniku "Medie" White Star črte, ki je vozil med pristanišči Sredozemskega morja, Liverpool, New Yorkom ali Bostonom. Na tej vožnji se nas je torpediralo.

Vprašali ste me: kako se počuti pacient pri taki operaciji? Rečem vam, da ni dosti povedati glede parnika samega. Bilo je v večernem mraku in nikdo izmed nas ni ničesar videl. Nato je prišla eksplozija. Reklo se nam je, naj obdržimo glave pokonci. Spustili smo čolne v morje ter sedli vanje. Ladija se je nato potopila. Pozneje nas je vzel na krov neki francoski rušilec.

Rešili so se vsi, razven dvanajstih kurjačev, ki so se nahajali prav na mestu, kjer je zadel torpedo.

Nato sem se vrnil v Liverpool ter prišel za drugega kuharja na parnik "Baron Ogilvy". Tri tisoč ton je vseboval ta parnik ter ležal v suhem doku, potem ko ga je prevzela vlada, da služi kot premožna transportna ladja za brodove v Sredozemskem morju. Parniku je poveljeval kapitan Thompson.

Zapustili smo Liverpool v soboto 20. januarja preteklega leta. Bilo je nekako ob osmih zvečer in naša prva postaja je bila v Birry v Walesu. V nedeljo krog pol dne, ko smo se nahajali v Bristol kanalu, smo zapazili na desni strani neki podmorski čoln, ki je takoj spustil na nas torpedo. Kapitan je dal hitro nasprotno paro in tako je šel torpedo mimo nas, nekako pet jardov pred ladjo.

Vprašate me, kakšni občutki so me odhajali? Rečem vam, da sem se zdel sam sebi kot kos stekla. Niti trepalnic nisem mogel premakniti. Ne vrjame, da bi se mogel premakniti, če bi nas ona stvar zadela. V vodi je bilo videti dolg, belkast rep in ničesar nam ni preostajalo kot gledati in opazovati, kaj se je zgodilo. Rečem vam, da čuti človek v takem trenutku vso svojo onemoglost in malenkost.

Medtem se je podmorski čoln pokazal, da vidi, če je kaj opravil. Na krovu smo imeli dva topa, s katerima se je pričelo streljati na podmorski čoln. Ta pa je medtem že izginil in kroglice niso ničesar zadele.

Kapitan je poslal nekaj mornarjev k čolnom, ostale pa h kotlom, da bodi še več pare. Bili smo od Birry kakih pet do šest ur in smo upali, da dospemo srečno tjakaj.

Podmorskega čolna nismo zapazili do nekake tretje ure popoldne. Takrat se je izstrelilo na nas drugi torpedo, ki pa je zgrešil cilj za celih 200 jardov. Kapitan nam je nato rekel, da ima podmorski čoln le dva torpoda na krovu in da bomo v štirih urah zagotovo v Birry.

Krog četrte ure so se zmračilo in podmorski čoln se je zopet pokazal, nekako miljo proč. Streljali smo nanj, dokler je vzdržal municija. Izstrelilo se je v celem 83 strelcev.

Nato je izpustil podmorski čoln nadaljnji torpedo, ki nas je zadel. Oddil je zadnji del ladje in pričela se je potapljati. Tesar in prvi častnik sta odšla navzdol, da dvigneta tam plošče, potem katerih bi se zabranilo, da bi preplavila voda celo ladjo. Obenem se je pričelo pumpati z vsemi sesalnimi. Tudi majhne pumpe za požar se je uporabilo. Tedaj pa je bilo videti v daljavi Landy svetilnik in kapitan se je obrnil proti njemu ter pustil nasesti parnik na skale.

Prihodnji dan so spustili s pečin vrvnato lestevico na naš krov in tako smo se rešili.

Podmorski čoln nam je sledil ter nas obstreljeval z dvema to-

povoma. Prvi je padel čimnik in pri drugem strelu se je sesula hišica za brezžični brzojav. Podmorski čoln je streljal naprej, a v tem času se je približal oddelku obrežnih stražnih ladij, ki so takoj otvorile ogenj iz strojnih pušk na podmorski čoln. Nam se je ukazalo, naj poiskemo zavetja in vsi smo se pokrili. Po nekako petnajstih minutah je podmorski čoln izginil.

Na skali smo tlačili dva dni, narkar se je privedlo iz Birry plavajoč snhi dok, kamor se je spravilo naš parnik ter ga prevedlo v Birry. Tam nas je kapitan izplačal in odslovil.

V Boston sem prišel kot drugi kuhar na parniku "Anglian". Leyland črte in tudi tam se me je odslovilo. Nato sem prišel v New York, odkoder bom odinil v San Franciscu.

Na morje sem šel, ker sem hotel videti svet. To se je zgodilo in videl sem vse, kar sem hotel. Na ladjo pa ne pojdem, dokler bode strašil po morju kak podmorski čoln.

Kef.

Nemška pisateljica Marquardsen-Kamphoeven je objavila knjigo: "Bistvo Osmanov. Potrebni nasveti za vsakega potovaleca v Orientu." Iz te knjige prinašamo naslednji odstavek:

— Težka natančno našega bitja obdela vse, kar smo in mislimo, prav do globin naše duše. Orientalec pa je vsemu iti preko mnogih stvari jih uporabljati, ne da bi jih sprejel vase ali se poglubil vanje. Take stvari ne pridejo preko velikega preddvora molka. Solnčna luč, ki prinaša v ta molk navzočnost božjo, ne pušča skozi teh duhov, ki je poraja vsakdanje življenje. Orientalec je bolj kot katerikoli drugi v stanu ustvariti si priznani, če hoče očistiti svoje. Dašo od prahu vsakdanjosti. To pa je priznani, ki si ga ustvari v razmišljanjem večnega, lepega in dobrega.

Zapadni Evropejci v splošnem niti ne more pojmiti vrednosti tega molka in izločenja vseh zunanjih stvari ter smatra raditega ta molk za glupost, ker ima navado dati slab priimek vsaki stvari, ki je ne pozna ali ne more pojmiti. To mu je v veliko zadovoljstvo. Omejenost pa se nahaja v tem slučaju na strani zapadnega Evropejca, in sicer v smislu, da so postali njegovi čuti že preveč otopeli, da bi mogel pojmiti finost in zadržanost silo tega pogreznjenja v nevidljivo. Orientalec imenuje to: Kef, pod katerim izrazom si predstavlja gotovo lego telesa in dvorljiv izraz za brezmejno lenobo. V kolikor je lenoba zaničevanje in nasprotje neustanovanega, hitrega dela, je to izraz morda na mestu. Na dnu pa se vendar nahaja naziranje, da ni lepo pelati se preveč za zemeljskim blagom, ne da bi se mislilo na domovino duše, ki se nahaja v miru božjem. Soglasno s temperamentom, in značajem se to poljubno raztegne in skrči. Taka naziranja je najti v se povzročani meri v budizmu. Mirovni položaj telesa pa ima kaj malo opravya s kefom. Včasih se opravya kef čepe, kateri položaj je sploh priljubljen pri Osmanih, ki se nahajajo v posesti jeklene elastičnosti sklepov, pridobivajo potom petkratnih dnevnih vaj za nolitve. Položaj telesa ima s kefom le toliko stika, da mora biti tak, da sploh ne pride do zavesti, niti v prijetnem, niti neprijetnem smislu. Kef sam obstaja v čudoviti zmnožnosti začasno izbrisati svojo osebnost, zavest te osebnosti. Kef ni nikakor razmišljanje, nikakoli znanost o kaki stvari. To je nekaj kot da se oprosti duša ali duševno v človeku svojih spon ter plava kot izmišljeno, igrajoče se dete v neznanih solnčnih daljavah, kjer so izbrisane vse meje dejanskega bitja. Kef je torej zavestna poglboitev duše, čarobna kopel duše, kjer se očisti od prahu vsakdanjega življenja ter vrne vanj pomlajena.

Indijanska pipa miru.

Calumet ali indijanska pipa miru je bila napravljena iz rdečega kamna, katerega so kopali v skalah v bližini izvora Des Moines reke. Charles Keyes poroča v "Scientific Monthly": "Štirideset stoletij, predno je prišel na svet Nazarene, je bilo to mesto na slovesen način posvečeno stvarit svetovnega mira. Mir je nagnat zavladal med vojskujočimi se narodi, kamorkoli so ponesli najmanjši kos te rdeče skale."

Odličen junak mornarice Združenih držav.

David Porter je bil idealen pomorski junak stare šole; mož, kateremu je pomenila nevarnost veselje in ki se je najprvo boril ter sele pozneje razmišljal o vrjetnosti zmage.

To je bil David Porter. Pet generacij njegove družine je poslalo svoje sinove, da služijo v mornarici. Njegov oče je bil mornariški kapitan in Porter sam je sledil očetu vemu vzgledu. V času, ko je dosegel svoje osemenjasto leto, to je 1798, je bil že izkušen mornar ter se ga je že dvakrat ujelo in utaknilo v službo na krovu angleških bojnih ladij. V obeh slučajih pa se mu je posrečilo pobegniti.

Stopil je v mornarico Združenih držav kot "midshipman" ter je bil aktivno vojno službo tekom naše kratke vojne s Francijo leta 1798. Boril se je z morskimi roparji, bil ranjen, ujet ter sploh doživel na stotine doživljajev, — vse, predno je dosegel starost dvajsetih let.

Bil je one vrste človek, ki privlače posebne dogodke. Najbolj miroljubna križarka, na katero se je bil vkrcal, se je preje ali pozneje zapletla v boj.

V Tripolitanski vojni se je boril z velikim pogumom, dobil več ran ter padel končno v jetništvo z drugimi častniki ladje "Philadelphia" vred, ki je naselila na obali Tripolisa na skale. Služil je svojim afriškim gospodarjem kot suženj skozi osemenjaste mesece, dokler se ni sklenilo miru.

Ob izbruhu vojne leta 1812 je bil imenovan kapitanom ter se mu je poverilo, poveljstvo fregate "Essex". S to fregato ni le uničeval angleške trgovske ladje v bližini Halifaxa, temveč tudi zaplenil angleško bojno ladjo "Albert", prvo v tej vojni.

S posebnimi povelji se je na to napotil ob obali Atlantika navzdol ter okoli rta Horn v Tihim oceanu. To potovanje je bilo zgodovinsko imenitno. Podrobni opis bi napolnil veliko knjigo. V naslednjem hočemo omeniti le par najbolj dramatičnih dogodkov: Ob obali Chile in Peru se je potepalo veliko španskih mornarskih roparjev in angleških ladij za lov na kite. Vsi ti so čakali na priliko, da napadejo ameriške ladje in Porter jim je z veseljem dal tako priliko.

Najprvo je napadel in ujel bojno ladjo, ki je ravnokar zaplenila dve ameriški trgovski ladji. — Nato je odjadral navzdol proti Gullipego otokom — kjer se je nahajala mornariška postojanka angleških ladij vsake vrste. Te ladje je Porter s svojo "Sussex" razpodel in razbil, kot razpodi orel tropo vran. Česar ni mogel zapleniti, je potopil.

Najboljše sovražne bojne ladje, katere je bil zaplenil, je izpremenil v bojne ladje Združenih držav. Par mesecev potem, ko je odšel sameat na svojo ekspedicijo z ladjo "Sussex", je imel krog sebe celo brodovje devetih, dobro oboroženih ladij. S temi ladijami je na to križaril po Tihem oceanu ter ga očistil sovražnih ladij s čemur je obenem prgnal iz tega morja angleško trgovino.

Uničil je angleško trgovino s kitovno maščobo, vsled česar je izgubila Anglija \$2.500.000 v denarju in nekako 500 mož.

Na čelu svoje eskadre je nato odpel v južna morja ter je bil prvi Amerikane, ki je ponesel tjakaj ameriško zastavo. Po spopadu na suhem se je polastil otoka Nukahiva, enega najbolj važnih Marquesan-otocja, v imenu Združenih držav ter krstil zaliv v "Massachusetts Bay."

Jadrnica "Essex", ločena od ostalega dela brodovja vsled hudega viharja, se je zatekla v pristanišče Valparaiso. Tam jo je napadla in skoraj razbila "Phoenix", angleška fregata, ki je bila veliko večja in težje oborožena. Veliki topovi "Essexa" so bili izven reda in niso segali do angleške fregate, ki je streljala toliko časa, dokler se ni "Essex" udala. Porter je nato pisal ameriški mornariškemu tajniku:

— Bili smo nesrečni, a obranili čast!

Porterja se je izpustilo in odšel je v New York. Na potu ga je zajela angleška bojna ladja "Saturm", koje kapitan ni upošteval parole in proglasil Porterja jetnikom.

Tako oproščen častne besede, ki jo je dal, je pričel Porter takoj

Ali stojite celi dan?

Če je tako, potem morate biti trdni in zvečer.

Vsak mož, ki hodi celi dan, je zvečer zelo truden. Vsak mož, ki dela stoje, ima bolne noge ponoči. Vsak mož mora tedaj rabiti "PEDI-SIN" krepiteelj nog, ker Pedin hrani živce na nogi, brani utrujenost, pot, in pe dovoli, da bi noge pekle, ali da bi stale kurja očesa, žuli, odličajji. Lahko vse odstranite brez nepravilnih kopeli. Vse kar je potrebno je, da vsako jutro namazete noge z Pedinom in ta bo napravil vse posteno. Vsak naj bi to rabil. Velika škattja zadostuje za celo družino več mescev in stane \$1.00.

GROWN PHARMACY

2812 W. 79th St.

E. CLEVELAND, OHIO.

razmišljati, kako bi ukaniil svoje stražarje in pobegnili. V sorazmerno kratkem času je dospel v New York, kjer se ga je pozdravilo in slavilo kot najbolj odličnega junaka ure.

Leta 1824 je prišel v konflikt s svojimi predpostavljanimi v Washingtonu, vsled česar se ga je oddustilo iz mornarice. V svoji jeziri palil nezaslužnega ponižanja je pomnil Porter svojo službo Mehiki. Imenovalo se ga je v vrhovnim poveljnikom mornarice te dežele.

Pozneje se je poravnalo spor med mornariškim departmetom in Porterm. Vstopil je zopet v službo Združenih držav ter umrl kot poslanik Združenih držav pri Turčiji leta 1843.

Rada bi izvedel za naslov JOSIPA CONTEL. Doma je iz Calapri St. Petru na Krasu. Prosim, da se mi nemudoma javi na naslov: John Zagar, Box 17, Channing, Mich. (1-3-5)

ISČE SE DELAVCE

za delo v "Yardu" in "Beaumont-house". Plača \$18 na teden ter 9urno delo na dan. Nadalje se potrebuje delavce za "Split Room". Plača po \$13 in \$15, po znanju. Omoženi, ki slabo delajo, imajo prednost.

Anton Miller,
No. 256, Whitehall, Mich.
(1-2-5)

DELO DOBI

15 mož. Delo stalno. Plača \$2 in \$2.25 za 10 ur in hrano; tudi na kontrakt za žagati in švampati, \$1.60 od tisoč čevljev in od štir do šest za spravljati. Gozd je lep. Plača 25. dne v mesecu.

Jacob Lozar,
Camp 12, Crestmont, N. C.

ISČEM MOŽE

za delati drva, plača \$1.90 od klastre. Pišite na: Joe Benčina (podom. Doline), Box 203, Port Allegany, Pa. (1-2-5)

ISČE SE MOŽE

za delati v usnjarni. Dobra plača, stalno delo. C. Moensch Sons Company, (13-4 v d) Gowanda, N. Y.

STATE DEPARTMENT OF LABOR

BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION

ščiti naseljence in jim pomaga. Splošni nasveti, pojasnila in pomoč zastoj. V vseh jezikih. Pojaniila, kako postati državlj

Moj najbolj tragični doživljaj v vojni.

(Newyorški "World" je prišel prebrati odgovore katere je dobil od najbolj odličnih vojnih poročevalcev, na sledeče vprašanje: — "Kateri je bil vaš najbolj tragični doživljaj v vojni?" — V naslednjem prinašamo v slovenskem prevodu te zanimive odgovore). —

Eleanor Franklin Egan piše:

Ko je svet v prijem tako splošne tragedije kot je ni bilo nikoli poprej, je težko izbrati posamezni dogodek iz lastnega opazovanja ter mu dati naslov: "Najbolj tragični".

Ko so me vprašali naj popišem na kratko najbolj tragični dogodek, ki sem ga videla v sedanji vojni, so moje misli takoj sledile spominom, ki so me vodili skozi neskončno bedo legarjev epidemije v Srbiji. Duh mi je romal v Carigrad tekem bitke na Galipolisu in v čas, ko so deportirali in masakrirali Armence; v čas katastrofe s podmorskimi čolnomi; v čas prenapolnjenih bolnic v Egiptu in na Malti; v čas ko se je belgijski kralj krčevito oprijemal zadnjega kosa pešene zemlje, ki mu je ostala od celega kraljestva. Tedaj pa so obstale moje misli pred majhno staro ženo, — Belgijko.

Ce bi prišlo v New York pol milijona tujecev, bi lahko poskrbeli zanje. Če bi pa prišli vsi naenkrat in nepričakovano, bi morali prirediti nekaj posebnega.

Kristalna palača v Londonu je tvorila glavno postojanko za belgijske ribičke v Angliji. Prej je služila za palačo vsej razkošnosti, a vojna preobrazila v čudovit način vse.

Šla sem pe enem teh dvorščak po-sutih speskem, s superintendentom, ko sem zapazila majhno, staro ženo. V tem poslopju se je nahajalo najmanj tritisoč pribežnikov. Videla sem njih spalne prostore, njih provizorične kuhinje in obednice, delavnice, mlekarne za otroke in otroško bolnico.

Mala, stara ženska je sedela na klopi v solnčnem svitu.

Bila je čisto oblečena v priprosto črno obleko in s klobukom na glavi kateremu se je sicer poznala

George Washington in podmorski čolni.

V Jared Sparks izdaji spisov George Washingtona se nahaja tu di pismo ameriškega predsednika na Tomaža Jeffersona, ki se glasi tako:

Mount Vernon, 26. sept. 1785.

Tomažu Jeffersonu:

Žal mi je, da vam ne morem dati nikakega natančnega pojasnila glede načrtov Bushnello za razdeljanje ladij. Ker dosedaj še niso napravili nobenih primernih eksperimentov ter je moj spomin precej pomanjkljiv, se prav lahko motim pri posameznosti, ki vam jih hočem tukaj navesti. — Bushnell je odlični mehanik, oče številnih iznajdb in mojster v izvedbi. Leta 1776 je prišel k meni, priporočen od gubernerja Trumbulla in drugih odličnih oseb. Dasi-ravno mu nisem posebno zaupal, sem ga vendar založil z denarjem in drugimi pomočmi, da mu omogočim izvedbo njegovega načrta. Nekaj časa je zamen delat in se trudil, in dasiravno niso njegovi zgovorniki izgubili vere vanj, ni prišlo do nobenega vidnega uspeha. Vedno je prišla vmes ta ali ona nesreča. Mislim sem takrat in mislim še danes, da so bila njegova prizadevanja, prizadevanja ženi-ja, a uspeh proti nasprotniku, ki je vedno na preži, je odvisen od preštevilnih stvari, ki morajo delovati skupno.

Brez dvoma je imel stroj, ki je bil tako sestavljen, da ga je v poljubni globlini, za dolgo časa in veliko razdaljo vozil pod vodo, skupno s priveskom, nabasanim s smodnikom, katerega je mogel privrditi na sovražno ladijo in užgati, a imeti pri tem še toliko časa, da se lahko sam nepoškodovan vrne. Vendar pa ni bila malenkost najti zadosti pogumnega človeka, da bi kljuboval tolikim nevarnostim. To pa prvič radi novosti takega podjetja, drugič pa radi težko obvladati stroj pod vodo vsprico o morskih tokov in tretjič radi negotovosti, da se zadane sovražni cilj, ne da bi bilo treba pri tem priti na površje. Če bi se kaj takega zgodilo v bližini ladije, bi bil dotični izpostavljen razkritju in gotovi smrti.

Tem vzrokom sem vedno pripisoval izjelojenje njegovih načr-

starost, a bil je kljub temu čeden. Nosila je črne rokavice iz bomba-ževine in roki je imela sklenjeni v naročju, poleg nje na klopi je ležala majhna potna torbica in sve-žen obliček. Sedela je popolnoma mirno, vendar pa je bilo videti kot da je zelo pozorna in da pričakuje vsak trenutek prihoda katkega človeka.

— Ali boste poslali to žensko proč? — sem vprašala predstoj-nika.

— Ne, — je odgovoril. — Ona je odhajala vsak dan že dve leti. Čaka namreč na ladijo, ki jo pene-se v Belgijo ter je zelo v strahu da pride pravočasno. Mi se ne bri-gamo zanjo v zadnjem času ter jo pustimo delati, kar se ji ljubi. Ona pa ni nikakor zmedena ter nam dela manj preglavice kot ka-terikoli drugi tukaj. Vsako jutro vstane, spravi svojo posteljo v red očisti vse na način, ki kaže, da je to zadnje pospravljanje in zloži nato skupaj svoje stvari. Obleče se, natakne rokavice in pride sem na to klop, kje čaka odhoda. Ka-dar je slabo vreme, gre pod stre-ho, a vedno čaka, — čaka na od-hod proti domu. To je prav tako kot da bi preživel človek dve leti na železniški postaji.

To je, kar se dozdeva meni kot najbolj tragična stvar, kar sem jih videla v evropskih državah zapletenih v boj. Ta stara ženska je posebej zame čakanje tiso-čev potrtih žensk, ki bodo zasliša-le nekega dne dolgo pričakovani klic: — Vsi na krov! — žalostnih tisočev, ki se bodo vrnili v razde-ljanje in opustošenje krajev, kjer so stala njih domovja in onih sre-čnih časih. Šle bodo nazaj te žen-ske, da zrejo nova pokopališča kjer bodo naše zapisa imena moških, v kojih sreči so nekoč biva-le, — edina bivališča potrebna k njihovi popolni sreči.

tov, ker mu ni manjkalo ničesar kar bi pripomoglo k končnemu uspehu. To je po mojem najboljšem mnenju dejanski položaj te zadeve. Mislim pa, da vam bo mo-gel dati natančnejša pojasnila Humphrey, ki je bil eden njego-vih priistašev.

Z najodličnejšim spoštovanjem mi je biti čast....

George Washington.

Trapist de Foucault.

"Neue Zuercher Zeitung" po-roča:

Trapist de Foucault je postal v Sahari, kjer je živel že dolgo vrsto let, žrtev roparske tolpe. Kdar po-za zgodovino francoske koloni-zacije v Afriki, temu je je tudi znan življenjsko delo trapista de Foucault. Vicomte Charles de Foucault je bil pred tridesetimi leti kavalerski častnik. Nato je na-stopil potovanje v Maroko, kjer je potoval v obleki židovskega vr-goveca, da si more natančneje ogledati pokrajine, ki se nahajajo v bližini Maghreba. Njegovo znan-stveno delo "Rekonstruiranje v Maroku" je uvoz znanstvene na-tančnosti in temelj zasluzno, ker je nastalo pod velikanskimi težko-čami in vsprico zelo dramatičnih okoliščin. Še danes uporabljajo francoski častniki v Maroku geografska in tehnična navodila vi-komta de Foucault. Drzni raziskovalec se je umaknil nato v neki trapistovski samostan v Kavkaz. Potem, ko je bil posvečen za du-hovnika, se je nastanil v Beni Abbes v Alžiru ter pričel raziskovati Taragui-ozemlje. Od starih ljudi tega plemena si je pustil sporoči-ti njih pesmi in bajke in posrečilo se mu je rekonstruirati Tamašes slovnico in pismeni jezik arabskega plemena Tuareg. Od onega ča-sa naprej se je trajno nastanil v oazi Tamanrasset, 1450 metrov nad morsk gladino v sredini Sa-hare in na točki, ki je prilično ena-ko oddaljena od Alžira in tako-zvane Zlate obali. Tam je deloval in živel v ilovnatih oči ter stregel številnim Tuareg Arabcem, ki so iskali pri njem zdravniške pomo-či. Čudovita je bila oprema te ko-če, v kateri so bile tudi orjaže, ka-tere so prinesli s seboj francoski častniki, ki so večkrat prišli k nje-mu na obisk.

V tej koči so samotarja pred kratkim umorili in oropali ro-parji.

Rija.

Spisal Guy de Maupassant.

Vse svoje življenje je imel sa-mo eno neutlačljivo strast: lov. V svojem blaznem navdušenju je bil vsak dan od jutra do večera na lovu. Lovil je pozimi prav ta-ko kakor poleti, spomladi kakor jeseni; če po postavi ni bilo dove-ljeno v poljanah in lesovih, se je sre-oval v močvirja. Lovil je s puško, v teku, s psi naganjati, na razdaljo, z zrcalom, na ranjke. Govoril je vedno le o lovu in po-navljal venomer:

"To mora biti nesrečen oni, ki ne ljubi lova!"

Tačas je imel petdeset let za se-boj, počutil se je dobro, bil je še vedno svež, dasi plešast, nekoliko trebušen, a pri tem krepak; brke pod nosom je imel obrbite, da mu ne bi pokrivalo usten in da bi imel vsa usta prosta, kar mu je bilo ako dobrodošlo, ko je trobil v rog.

V okolici so ga imenovali na kratko: gospod Hektor. Njegovo ime je bilo: baron Hektor Gontran de Couteliera.

Stanoval je sredi gozda v ma-lelem, podedovanem gradu; dasi je poznal vso gospodo v okrožju in srečeval na lovu vse njene moške zastopnike, vendar je posejal do-ljedno le eno družino: Courvill-jeve, ljubeznjive sosedo, ki so mu bili sorodniki v bogve katerem kolenu.

V tej hiši so ga nosili na rokah, ljubili in uživali, tako da je go-voiril:

"Da nisem lovec, vas ne bi za-pustil nikoli."

Gospod Courville je bil njegov prijatelj in tovariš še iz otroš-kih let. Kot plenič letovalci je živel v miru z ženo, hčerko in zetom, gospodom Darnetotom, ki je lenuharil pod pretravo, da se seča z zgodovinskimi raziskava-nji.

Baron Couteliera je zahajal čes-ko k svojim prijateljem na obed, predvsem zato, da bi jim pripove-žoval o svojih uspehih na lovu. Pravil je dolge zgodbe o psih in podlasičarjih, ki je govoril o njih kakor o zanimivih, njemu dobro-znamih osebah. Razvil je njihove misli, nakane, razpletal jih je in razlagal:

"Ko je Medor videl, da je vsled tekovanja že ves zapel, si je de-jal: — Počakaj, bratec, boš videl, tako se bova še smejala. — Tedaj tavim na vogel deteljišča, sam je ni jenanigil z glavo, naj se po-čakel vohati v posevni smeri in z velikim hrupom, pretaknil je rast-line vsopovsod, da bi zagnal jere-bico v kot, kjer bi mi ne mogla-še uiti. Vse se je zgodilo, kakor je bil preračunil: ptič je bil ma-homa na kraju. Dalje ni mogel, ne da bi se s tem izdal. — Zda-j me ima — je rekel — ta vražje-pes! — in se je potelnil. Tedaj plane Medor odzadaj in me po-gleda; dam mu znamenje in on se zažene. — Brrii — ptič zleti — jaz nastavim — pok! — zadet je. Medor mi ga je priušel in poma-hal z repom, kakor bi hotel reči: — Zda-j sva dobro igrala, kaj, go-spod Hektor?"

Courville, Darnetot in obe žen-ski so se smejala kakor neumni; sem slikovitim povestim, v katere je polagal baron vso svojo dušo. Razvnel se je, mahal z rokami, je pregal s celina telesom in je vprašal vedno za sklep:

"Ta je lepa, kaj?"

Ce se je pletla govorica o dru-gih rečeh, ni slisal nič več in se je vadi-l v trilekanju fanfare. Če je nastal tedaj za hipce premor med dvema stavkoma, se je zasilal ob-takih trenutkih hipnega molke, ki nastane tupatam v zuborenju pomenka, mahoma lovski motiv:

"Ton, ton, ton, ton ton!"

ki ga je proizvajal baron napihaje-nih lic, kakor da bi pihal v rog.

Vedno je živel samo lovu in se je stal, ne da bi mislil na to, ne da bi kaj opazil. Nakrat se ga je lotilo tiganje tako, da je moral ostati dva meseca v postelji. To-liko da ni umrl od žalosti in dol-gega časa. Ker ni imel služabnice — kahal mu je star služabnik — ni imel tedaj ne gorkih obklad-kov, ne onih malih skrbij in one potrebe, ki je potrebna bolni-ku. Njegov kuhar je bil njegov bolniški strežnik in ta oproda, ki se je dolgočasil najmanj kakor gospod, je spal noč in dan v ne-kem fotelju, dočim je baron kiel in zdihoval v svoji odeji.

Vesih sta ga obiskali gospe de Courville; in to so bile zanj ure miru in zadovoljnosti. Onidve sta mu napravili zdravil, sta skr-

beli za ogenj in sta mu prinesli zajtrk tako ljubezljivo na poste-ljo. Ko sta se poslavljali, je mrm-ral:

"Vraga! Vedve bi morali sta-novati tukaj."

In oni sta se smejala prav od-ljubeznivo.

Ko je okrevljal in začel zahajati v močvirje na lov, je prišel neke-ga večera k svojim prijateljem na obed. Toda njegova prejšnja živahnost in veselost je izginila. Nepristano ga je mučila neka mi-sel, strah, da bi se bolezen uteg-nila povrniti pred otvoritvijo. Ob slovesu, ko sta ga ženski zavili v veliko ruto in mu zavezali robce krog vratu, kar si je dovolil prvi-krat v svojem življenju, je mrm-ral z obupnim glasom:

"Če se stvar povrne, potem je po meni."

Ko je odšel, je rekla gospa Dar-netot svoji materi:

"Treba bo barona oženiti."

Vsi so žive zaploskali sprico ta-ga predloga. Kako, da niso se mi-slila na to? Ves čas so izbirali med vdovami, ki so jim bile znane, in so se ustavili na koncu pri ženski štiridesetih let, ki je bila še lepa, dovolj bogata, prikupljivih last-nostij in lepega obnašanja. Ta gospa se je imenovala Berta Vil-ers.

Povabili so jo za mesec dni na grad. Doma se je dolgočasila in je prišla. Bila je živahna in vse-la. Gospod Couteliera ji je ugajal takoj od začetka. Zabavala se je z njim kakor z živo igračo in ga je izpraševala po cele ure jako poredno o zajčjih občutkih in li-sičjih nakanih.

On je razločeval natančno vse načine, po katerih so razločujoče različne živali, in jim je pripo-vedal premišljenih načrtov ter pre-udarkov kakor ljudem, ki jih je poznal.

Čudil se je pazljivosti, s katero mu je sledila; da bi ji izkazal svo-je spoštovanje, jo je povabil ne-kega večera na lov, kakor ni še nikoli nobene ženske. Povabilo se ji je zdelo tako smešno, da je vsprejela. Da so jo oborožili, so vprizorili celo svečanost, vsakdo se je trudil, da bi ji s čim postre-gel; oblečena je bila kakor Ama-zonka, v škornjih, moških hlačah, kratki jopiči, v žametni suknjici, ki ji je bila v vratu preozka, in v čepici, kakor so jo nosili pasji hlapei.

Baron se je zdel ves iz sebe, ka-kor da bi se pripravljaj na prvi strel. Razkladal ji je nadrobno smer vetra, kje in kako se vstav-ljajo različni psi, kako je treba streljati divjačino. Nato jo je od-vedel v poljano in ji je sledil ko-rak za korakom s pazljivostjo pe-stunje, ki vidi hoditi svojega go-jenčka prvokrat.

Medor se je obrnil, se plazil še nekoliko naprej, se ustavil in dvig-nil taco. Baron je drgetal za svojo neneko kakor list.

"Pozor!" je ječjal, "pozor, je-re... jere... jerebice!"

Ni še končal, kar se je dvignilo od tal z velikim hrupom — brri, brri, brri — in cela jata velikih ptic je sifotala v zrak in mahala s perutnicami.

Gospa Vilers je vsa zmedena zaklopila oči, sprožila je dva stre-la in se umaknila za cel korak vsled puškega sunka; ko je pri-šla nato zopet do hladnokrvnosti, je opazila barona, ki je plesal ka-kor nor, in Medorja, ki je nesei v gubev dve jerebici.

Od tega dne je bil gospod Cou-teliera zaljubljen vanjo.

Dvignil je oči in ji rekel:

"Kakšna ženska!"

Zda-j je hodil vsak večer, da je kramljal z njo o lovu.

Nekega dne ga je vprašal gos-pod Courville, ki ga je spremlil do vrat in poslušal njegove hval-ospeve v čast novi prijateljici:

"Zakaj je ne poročite?"

Baron je obstal kakor ukopan:

"Jaz? Jaz? Poročiti jo?... To-da... pravzaprav..."

In je obmolnil. Nato je stisnil naenkrat svojemu spremljevalcu roko in je rekel:

"Na svidenje, prijatelj!"

In je izginil z velikimi koraki v noč.

ženska, kakor nalašč zame! Lo-vila bova skupaj vse leto."

Gospod Courville, ki je bil go-tov, da gospa Couteliera ne za-vrne, je odgovoril:

"Poprašajte je takoj, dragi moj. Hočete, da prevzamem jaz vso stvar?"

Toda baron je postal mahoma ves zmeden in je ječjal:

"Ne... ne... Najprej moram napraviti majhno potovanje..."

Drugi pojasnil niso izvedeli in baron je odpotoval drugo jutro.

Potovanje je trajalo dolgo. Mi-nil je teden, dva tedna, trije — gospora Couteliera ni bilo odni-koder. Courvilleji, vsi presene-čeni in vznemirjeni, niso vedeli, kaj naj rečejo svoji prijateljici, ki so jo bili že obvestili o baro-novi nameri. Cela dva dneva se proizvedovali po njem; nikdo nje-govih služabnikov jim ni vedel povedati, kaj je z njim.

Tedaj je prišla nekega večera, ko je gospa Vilers pela ob spre-mljevanju glasovira, služabnica v sobo, poiskala je gosporo Cour-ville in mu povedala, da želi go-voriti z njim neki gospod. Bil je baron, spremljen, ostareel, v po-jatni obleki. Čela je zagledal svo-je starega prijatelja, mu je se-nel v roke in je rekel z nekoliko trudnim glasom:

"Ravnokar sem se vrnil, dragi moj, in se zatekam k vam, jaz ne morem več."

Nato se je nekam obojavljaj v očividni zadregi:

"Hotel sem vam povedati... takoj... da je ta... ta stvar... saj veste... ponesrečena."

Gospod Courville ga je gledal začuden.

"Kako? Ponesrečena? In za-kaj?"

"Ah, ne izprašujte me, prosim, bilo bi mi preveč mučno, ko bi vam hotel razložiti, a zagotav-ljam vas, da sem ravnal kakor poštenjak. Jaz ne morem... Jaz nimam pravice, razumete, nimam pravice, poročiti to žensko. Čakai sem, da bi odpotovala, potem šele sem se hotel vrniti; bilo bi mi preveč težko, ko bi jo moral zopet videti. Z Bogom!"

In je izginil.

Vsa družina je tuhtala, se po-govarjala in sumila tisoč stvari. Sklep je bil ta, da je bila skrita v baronovem življenju velika skrivnost, da je imel morda ne-zakonske otroke, staro razmerje. Končno je postala vsa reč silno važna; da se ne bi zapletli v sitne okoliščine, so odkrili vse jako spretno gospe Vilers, ki se je vr-nila vdova kakor je bila prišla.

Minili so še trije meseci. Ko je gospod Couteliera nekega večera dobro poobedoval, tako da je bil že nekoliko na volji, je rekel go-spodu Courville, medtem ko sta kadila:

"Ko bi vi vedeli, kolikokrat mislim na vašo prijateljico, bi mo-pač pomislili."

Onega je baronovo obnašanje v tej zadevi itak že nekam odtujilo, zato mu je rekel svojo misel:

"Vraga, dragi moj, če ima člo-vek skrivnosti v svoji preteklosti, se mu ni treba zagnati tako hi-tro, kakor ste napravili vi; saj ste morali vendar dobro poznati vzrok, ki vam ovira prosti ko-rak."

Baron je ves zmeden nehal pu-siti.

"Da in ne. Navsezadnje — jaz bi ne bil nikoli verjel v to, kar se je zgodilo."

Gospod Courville ga je zavrnil nestrpno:

"Človek mora premisliti vse naprej."

Toda gospod Couteliera je zapi-čil oči v temo, kakor da se hoče prepričati, ju li ne čuje kdo, in je povzel tiho:

"Vidim pač, da sem vas ranil, in da se opravičim, vam povem vse. Dvajset let, prijatelj, sem ži-vel samo lovu. Jaz ljubim samo lov, to veste, in se pečam samo z lovom. Ko se nastal torej pred o-nim trenutkom, ki bi mi naložil obveznih dolžnostij napram tej dami, so mi vstali v duši pomisle-ki, moja vest se je oglasila. Od onega časa, ko se nisem več pečal z... z... z ljubeznjico, skratka, nisem vedel, ali sem bil še sposo-ben iz... iz... saj veste, kaj. Po-mislite torej! Glejte, sedaj je rav-no šestnajst let, kar... kar... sem... zadnjič... saj razumete. V tem kraju ni lahko ve... ve... vedeti... saj vam je jasno. In potem sem imel jaz druge oprav-ke. Streljanje mi bolj ugaja nego to. Skratka, v trenutku, ko bi se moral zavezati pred gosposko in duhovnikom, da bom... da bom — no, skratka, sem se ustra-

kakor vam je že znano. Rekel sem si: Da te bes! Kaj pa, če... če... ne bom mogel! Poštenjak izpolni vedno svojo dolžnost; in napram tej osebi bi bil prevzel sveto dolž-nost. Kaj bi — da bi imel čisto vest, sem sklenil, preživeti osem dni v Parizu. Po osmih dnevih ni bilo še nič. A ne, da bi kdo rekel, da nisem poskušal. Jemal sem vse najboljše vseh vrst. Zagotav-ljam vas, da so poskusile vse, kar majhno potovanje... v Pariz. Ko, gotovo niso opu-se vinem, vam dam tudi končni stila ničesar... A kaj se hoče, na-dogovor."

koncu so se morale umakniti. In brez uspeha... brez uspeha... brez uspeha. Čakal sem tedaj dva tedna, tri, in sem upal še vedno. Po restavracijah sem požrl bogve koliko hudo napopanih jedij, ki so mi pokvarile želodec, in... in... vedno nič. Zda-j razumete, da sem se moral v takem položa-ju, sprico takega dejstva samo... samo... samo umakniti. In to sem tudi storil."

Gospod Courville se je zvijal, da bi ga ne vlomil smeh. Stisnil je baron krepko roko in mu rekel:

"Obžalujem vas."

Nato ga je spremlil do pol poti. Pozneje, ko je bil sam s svojo ženo, ji je povedal vse in toliko, da se ni zadušil od smeha.

Toda gospa Courville se ni sme-jala; poslušala je silno pazljivo, in ko je soproj končal, je odv-rnila z veliko resnostjo:

"Barod je nespremenjen, dragi moj. Bal se je, to je bilo vse. Jaz bom pisala Berti, naj se vrne ta-koj."

In ko ji je gospod Courville po-jasnjeval dolgo in brezuspešno poskušanje svojega prijatelja, je povzela:

"Ba! Če mož ljubi svojo ženo, razumete, pride tudi to... ved-no... zopet... samoodsebe."

In gospod Courville, tudi sam nekoliko zmeden, ni vedel nika-kega ugovora.

Rusija odstavlja generale.

Petrograd, Rusija, 28. aprila. — Kot posledica obiska ruskega vo-jnega ministra Gučkova na fron-ti, je bilo 23 generalov odstavlje-nih; nekateri med njimi so divi-zijski generali. Na vseh frontah je bilo 114 častnikov premešče-nih.

Delavci v municijskih tovar-nah, katere je prejšnja ruska vlada poslala na fronto, ker so se vdeležili stavke, so bili oprošče-ni vojaščin.

Finančni minister je vpisal v vojaško službo pisatelja Gorkija in Andrejeva. Sicer ne bodeta šla na fronto, temveč bodeta v vojaških suknjah samo za propa-gando.

Li znate vi?

O vprašam vas, brezsrčni vi ljudje: Li znate, vi,

kako je rožici pri sre-u, kraj pota, ki medli,

ko kruta noga stare in potepta jo v prah —;

kaj čuti pač,

ko pokosi jo smrtni mah?... Ne znate ne!....

In ptici, ki ste vzeli ji prostost, li znate vi,

kako ji bolno je pri sre-u, ko v kletki tam medli,

in v hrepenja mukah počasi hira, mre —;

kaj čuti pač,

očeski preden v smrt zapre?... Ne znate ne!....

Čuteče bolj kot ptica in kot evet, li znate vi —

to bedno je sree človeško!

Ko bolečin medli, ko dvom ga in obup razjeda kot smrtnonosni strup,

li znate vi,

kdo mu tedaj deli še up?... Ah, Eden le!....

Kje je pevec?

NAŠI ZASTOPNIKI,

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin, kateri so pooblaščen pobirati naroč-nino za dnevnik "Glas Naroda". Naroč-nina za "Glas Naroda" je: za celo leto \$3.50, za pol leta \$2.00 in za četrt leta pa \$1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jlj roja-kom priporočamo.

Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Cullg, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.

Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.

Somerset, Colo.: Math. Karnely.

Clinton, Ind.: Lambert Polskar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rodman.

Aurora, Ill.: Martin Jurkas in Jer-nej B. Verbič.

Chicago, Ill.: Jos. B

Kralj ameriških ciganov.

Preteklo leto je umrl v bližini Patersona, N. J., cigan William Wells, katerega se je nazivalo "kraljem ciganov." O njem je poročal na zanimiv način Edward H. Smith, kojega povest prinašamo v naslednjem:

Del satorišča tega monarha in poletno bivališče se nahaja nedaleč od živahnega mesta Paterson, N. J. V tem mestu se ga je poznalo površno kot Williama Wells, konjskega mešetarja ter so se ljudje kaj malo brigali za to, da je to avtokrat in gospodar usod in življenja plemena, broječega kakih sto nemirnih in nestalnih duš. Malo so se brigali ljudje za to, da je skrivalo njegovo življenje romane in da je bil precej bogat v navadnem pomenu besede. Večinoma se niti ni vedelo, kje iskati njegove plemne. Potom John Blauvelt-a, pogrebniška, ki je pokopal kralja na Laurel Grove pokopališču, južno od Patersona, pa sem srečno našel pot k ciganski kemp.

— Da, gospod, — je rekel John Blauvelt, — mislim, da jih lahko najdemo še danes, če želite iti tamo. Dobiva lahko avtomobil in takoj sva tam.

Odpeljale sva se po vijugastih, slabih potih, preko rek, mimo hiš ob cesti ter prišla na odprto polje, kjer je bilo v daljavi zapaziti silne gričevje. Večkrat sva jo srečala s poti in se zopet obrnila. Ko nečisto pa se je avtomobil ostro obrnil na desno stran, skočil odločno preko železniškega tira ter prišel tebi ob njem.

Tam, na obronku pred nami, so stali šotori Romanov in večerni ognji so zagoreli svetilili iz daljave Celi Babilo pasjega bevska. Na se dvignil, zator pri šotoru, proti kateremu smo bili namenjeni, se je razmaknil in neki globok glas je vprašal malomarno:

— Kdo je tu?

Sledilo je predstavljanje in sedli smo pred ognjišče Mrs. Ane Wells žene Jožefa Wells in hčere umrlega kralja.

Notranost modernega ciganskega šotora je vredna pozornosti. Na mesto prastarega odprtega ognja je stopila prenesljiva peč precejšnega obsega, ki je pred kratkim segrela večerjo za celo plemo in v kateri je še vedno gorel les. Kake tri inč debela cev je vodila iz peči skozi šotor na prosto ter pošiljala proti nebu majhne oblake modrikastega dima. Na klopi poleg peči je stala posoda, vsa snazno umita. Poleg klopi je stal kamenit kotel s pitno vodo, katero se je zadrževalo v lončenim vrčem. Na isti klopi je stala velika petrolejska svetilka, ki je polnila celi šotor s svetlobo. Na drugi strani so se nahajali trije precej obrabljeni stoli in v senci, v ozadju šivalni stroj. V enem kotu je bila nagromadljena posteljna oprema, vsa neomadeževana bela, obrobljena s čipkami — in preveč čista za šotor.

Mrs. Wells, nekako štrideset let stara, dobro proporcijonirana in odprtega lica, se je spustila na preprogo na tleh ter nas povabila, naj sedemo. Sedel sem poleg nje na način Turkov ter pričel:

— Da, pokopali smo četa ravno večerjaj, — je odgovorila Mrs. Wells brez vsakega akcenta in afektiranja v prosti angleščini. — Bil je zelo star, nad petinosemdeset in mi vsi smo seveda pričakovali njegovega konca. Mati ga, povsem umljivo, najbolj pogreša. Bila sta skupaj šestinpetdeset let.

Pripovedovala mi je to počasi, z nekoliko dostojanstveno otožnostjo. Nato smo govorili kot je naneslo o tej in oni stvari, se seznanili počasi ter čakali prihoda stare kraljice plemena.

Zalajal je neki pes in utišal ga je glas nekega otroka. Zastor pri šotoru se je pomaknil na stran in vstopila je Mrs. Rhoda Wells, značilna postava, ki nas je vse zopet spravila na noge in s formalnostjo, ki jo je sicer navadno našli le pod trajno streho.

Bila je velika ženska, pokončne hoje in umerjenih kretenj. Obličje je bilo v črno obleko in v snežnobelih lasih je istaklo nosila črn trak. V eni roki je držala črno obrobjen robec, kar je še bolj pripomoglo k splošnemu utisu.

— Ti gospodje so vas prišli vprašati glede očeta. Vi jim lahko poveste veliko več kot jaz.

Njene stare oči so me premotile. Kraljica Rhoda je zmajala z glavo v odporu.

— Jaz ne vem ničesar povedati, — je rekla, — On je odšel.

Glas ji je bil prav tako značilen kot obraz. Bil je star in prijeten, vendar pa je bilo v njem še dosti izraza, morda raditega, ker je bil alt.

Jaz pa sem vstrajal.

— Vi imate resničnega duhovnika pri svojih pogrebih, ali ne?

— sem vprašal.

Kraljica se je začudeno ozrla vame.

— Seveda, — je rekla, — mi vsi smo dobri metodisti.

Hči je v eni sapi ponovila njeno izjavo.

— Ali ste to vedno bili?

— Gotovo, — je rekla kraljica.

Nikdar nismo bili ničesar drugega. Bili smo metodisti v Angliji skozi generacije.

Videl sem, da jo muči bol in da je utrujena vsled vprašanj. Boljše je bilo končati za to noč ter zopet poskusiti.

Ognji v kake polovice dueata broječih šotorih Wells ciganov so pojemale, ko smo se peljali nazaj proti cesti. Ko smo šli mimo zadnjega šotora, je kričalo in stokalo neke dete in par neizogibnih psov se je istotako z glasnim lajanjem poslavljalo od nas.

Prihodnji dan sem odnesel s seboj par svetilke za grob kralja Williama, nekaj škattije cigarete za možke člane Wells družine in nekoliko drobiža za deco. Vedel sem, da se omeheča sva ciganov z darovi, če se jih ponudi na primeren način.

Kot sem pričakoval, se je uroda kralja Williama pripravljala, da se enkrat obišče grob svojega moža, predno odpotuje proti jugu na jesensko zbirališče svojega naroda. Sprejela je svetilke z rezervirano dvorljivostjo, se zahvalila ter sedla na stol, da odgovarja na naša vprašanja. Njeni otroci in unuki pa so se zbrali krog nje ter ji pomagali pri konverzaciji.

Kralj William Wells, angleške ciganske rodbine tega imena, je zapustil v starosti petih let svojo rojstno deželo ter se napotil v Ameriko. V starosti devetindvajset let se je vrnil v Anglijo, srečal svojo kraljico v Bristolu, se tam z njo poročil ter vrnil v Ameriko, kjer se ga je že izbralo za voditelja plemena. Večino svojega premoženja je napravil s konjskim mešetarstvom za časa Državlanske vojne. Tedaj je bil čas izobilja. Business je bil dober tudi celo vrsto let pozneje. Prišel pa je poje-mati, ko se je pojavil avtomobil, dasiravno je bil kralj William vedno zaposlen. Še vedno je znal napraviti denar. (Pogrebniški Blauvelt v Patersonu mi je že pripovedoval, da se ceni Wellsova zemljišča v bližini Patersona in gotovino na \$100,000 ali več. Svet, na katerem so sedaj kampirali, je bil njihov last ter so dajali farmerjem zemljo v najem. Ta cenev je bila precej nizka, ker ima Wells plemo svoja zemljišča tudi v Delaware in drugod. Cigan je velik nabiratelj suhega zlata in v zadnjih časih je pričel rabiti tudi hranilne knjižnice in depozitne blagajne v bankah. Nikdo ne more izvedeti, koliko znaša njih dejansko premoženje).

— Bil je mož in dober kralj, — je rekla uroda nečno.

Vprašal sem Jožefa Wells, nečaka in zeta starega kralja in kraljice, na kak način izvaja ciganski kralj svojo oblast in kakšna je ta oblast.

— No, — je rekel, — on je sestavil postavbe za plemo. Odočil je kam mora iti plemo in kedar. Poravnil je vse spore in gledal na to da je dobil vsak svoje.

— Plemo pa je vendar razpršeno. Povedali ste mi, da se nahajajo taborišča Wells plemena v Virginiji in v Dakotah. Kako je vladal tam?

— Večinoma potom pisem. — Če je nastal na Zapadu kak spor, je napisala vsaka stranka svojo povest ter jo poslala kralju. On se je informiral o celi zadevi in nato odločil.

— Zrodi se pa včasih, — sem rekel, — da pridejo ljudje preko moči razsodbe ali kontrole. —

zgodijo pri narodih. Kaj potem? — Mislite, da se morajo boriti? No, cigani imamo to za kaj dobro idejo. Kralj vzame oba moža iz množice ter jih pusti izvojevati boj s pestmi. Nikdar se ne rabi puške ali noža. — Kralj ima pravico razsodbe.

— In kako glede domačih prepirov?

— Nimamo nikakih. Cigani so zelo moralen in zvest narod. Nikakih razporok ali slidenega in malo prepira v družinah. Obstal je in stara kraljica je pritrjevalno kimala z glavo.

— Vendar pa se pripeti kak slučaj razporok v teh modernih časih, — je posegel vmes Jožef Wells. — Da, da! Ne v tem plemenu, a pri drugih je bil zama-movati par razporok. Ciganski otroci pohajajo višje šole in kolegije ter rse vedno bolj oddaljujejo od starih idej.

Postarna kraljica je žalostno prikimala. — Res je, — je rekla. — Odšli smo ven iz šotora na blestečo dnevno luč. Nekoliko vstran je ležal kup voznihi osi, peresov ter druge navlake. Majhen sled dima je oznanjal, da je bil tam ogrev in vprašal sem, kaj to pomeni.

— A, to je bilo nekaj blaga stariga kralja, — je rekel Jožef Wells. — Zažgali smo ga po njegovi smrti.

— Ali tvori to del ciganskih cerimonij? — sem vprašal.

Jožef Wells se je obotavljal. — Well, na en način, mislim, da. Na drugi zopet pa ne. Stari mož je bil nekaj čudak. Ni hotel, da bi imel kak drugi njegove stvari. Jaz jih sploh nisem hotel in raditega smo jih sežgali.

Ko se je odstranil on, je bila njegova žena bolj zaupljiva.

— Običaj je sežgati osebo lastnino mrtvega kralja, — je rekla. — Sežgali smo nekako dva tisoč dolarjev vrednosti. Ne le njegovih oblek. Sežgali smo vse, izvzemši kvačkano preprogo, ki je bila dar matere pred dolgimi leti. Zelo jo je ljubil in deli smo jo v krsto pod glavje.

Tedaj je bil čas, da si pustim vedeževati. — Seveda hočem izvedeti glede svoje bodočnosti. — sem rekel. — Ali mi hočete vedeževati, kraljica?

Stara ženska je žalostno zmajala z glavo ter me izročila hčeri, ki me je povedla vstran, me prišla za roko ter pričela razodevati to, kar mi ni bilo znano. Bila je običajna stvar, nekoliko humoristična, nekoliko skrivnostna. Veliko je ljudi, ki so vsi presenečeni vsled pogleda v notranost, ki so ga zmoežne te ciganske ženske. Resnica je prozaična in priprosta. Te ženske so rojene in vzgojene v tej striki ter postanejo s časom izvanredno natančne sodilke značajev.

— Žal mi je, da noče vedeževati glede moje usode, mati, — sem rekel stari kraljici, ko sem se spoštljivo poslovil od nje. — Upal sem, da bo kraljica razgnila pred mojo plašč Izide.

Ona pa je žalostno zmajala z glavo in njene globoke oči so se zarosile.

— On je odšel, — je rekla. — Nikdar več ne bom vedeževala.

To je bil njen način žalovanja. Morda je bilo v zibelki njenega plemena, med himalajskimi Ariji, prepovedano vedeževalkam zreti se enkrat v bodočnost, ko so enkrat izgubile tovariša njih zle ali dobre usode.

Slovani hvalični Združenim državam.

Wm. Graves Sharp, ameriški poslanik v Parizu, je sprejel delegacijo Jugoslovanov, med katerimi so se nahajali predsednik Trumbić iz Dalmacije, ki je bil deželni poslanec, M. Hinković, član hrvatskega parlamenta in Slovenec M. Gregorin, član avstrijskega parlamenta. Izrazili so zahvalo Združenim državam glede stališča Združenih držav napram malim narodom.

Poslanik je odgovoril, da so Zdr. države vedno za pravico malih narodov in proti vsaki krivici.

Kazen za dezertarje.

Kodanj, Dansko, 28. aprila. — Pruska vojaška oblast je naznanila, da bodo dezertarji iz okraj ob fronti ravno tako kaznovani kot dezertarji s fronte. Kazen je najmanj pet let, pa tudi smrt.

Francoski socialiste ne grejo na zborovanje.

Pariz, Francija, 28. aprila. — Odbor francoskih socialistov je sklenil, da se ne vdeležijo socialističnega zborovanja v Stockholmu dne 15. maja.

Častna beseda.

— NOVELA. —

Francoski spisal Paul Bourget.

(Nadaljevanje).

III.

Bodite mirni! Žal! Razburjeni mladenci se ni dolgo veselili tega miru, ki mu ga je obetala 'zvesti služabnik. Slutnja, ki ga je pretresla ob novici, da je Steenackers umorjen, se je žalobno le prekmalu uresničila na drug celo strahovit način. Kakor prelestna kača so se plazili in razvijali sedaj strahotni dogodki pred njim, kakor da bi mu bilo usojeno, igrati na koeke, ki se zanj vedno obrnejo na črno. In vendar ta usodnost ni neutemeljena, ker popolna logično izvira iz prejšnjih dogodkov. Če bi mu ne bili ubili očeta v Moskvi, bi ta napad, ki ga je izvršila Rusinja pod imenom Mme Noetsved, ne bil nikakor usodno vplival na zdravje matere. Posebno pa bi bili njemu priljubljeni strahni duševni boji, ki so se, dasi on ni vedel zanjo, kakor temni oblaki zbirali nad njegov glavo.

France se je zanesel na čuječnost Petrovo in Lužinjo, da gošpa ne zve ničesar o tem zločinu, ki je bil docela podoben zločinu v Moskvi, zato je z veseljem obrazom pozdravil mater in jo je res našel prav vedro kakor zadnje lepše dni. Šel je z njo na sprehod proti jezeru pred večerjo kakor ponavadi. Sedla sta na navadno klop in skupno občudovala lep prijazen večer, zlat odsvit zahajajočega sonca na rumenih oblakih, drobno nasejanih po nebu, in strme vrhove snežnikov, ki so čarobno odsevali v jezeru. — Vrnivši se domov, sta skupno večerjala v obednici, veselila sta se prijete-ga sončnega in mati je bila živahna in zgovorna, kakor ni bila že cele mesece poprej. Sin pa jo je radostno opazoval in poslušal, sicer vedno še v strahu, vendar zadovoljen, da je videl enkrat tudi brezskrben smehljaj, ki ga je materi povzročil razgovor in se je tako redko pojavil v zadnjem času na materinem licu.

Po večerji sta odšla v knjižnico, ki je bila tudi v pritličju ob parku. Mme de Bessay je sedla na zofo in vzela v roko vezineno, na kateri je lahko kar mehanično delala tudi v mraku. Dobro ji je delo v somraku in v teh bridkih urah in šele tedaj, ko se je popolnoma stemnilo, ukazala je, da so nazgali luč.

France je sedel pri svojem pisalniku in urejeval svoje zapiske zadnje učne ure. Bil je popolnoma miren, kakor je bila mirna tudi mati, kar se je naenkrat pojavil neznaten dogodek in za njim takoj drugi ter sinu hipno tako prevleč sree, kakor Robinsonu, ko je nenadno na vlažnem pesku opazil človeške stopinje. Pri oknu se je pokaval njegov služabnik z namer-nom opozoriti mladega gospoda na nekaj, kar bi bil rad prikriji gospej.

Bil je čas, ko je družina sedla k večerji. "Gospod", dejal je Francetu, ki je pod pretvezo, da gre iskati knjigo, ki jo je pozabil, prišel iz sohe: "Zolnar Hartman je prišel iz Seherzlingen nas naprej opozoriti, da pridejo policaji v Thom... Preiskali bodo baje vse vrtove in vse hiše... Ona ženska, ki je po pomoti ustrelila onega Belgijca, se baje skriva tukaj nekje. Videli so jo... Hartman je vedel za bolezen matere in kako je občutljiva za tako dogodke... Zato je mislil, da je njegova dolžnost, družino na to naprej opozoriti, da ne bo potem preveč iznenađena."

"Stopite hitro k vratom, ki vodijo v park", odgovori mladenci, "in ako pridejo policaji, povejte jim takoj o razmerah v hiši. Takoj morajo vedeti, da je v hiši zelo bolna ženska, kateri so zdravniki strogo prepovedali vsako razburjenje. Zato naj samo mene pokličejo in jaz jim vse razkažem, kar hočejo."

France se je vrnil v knjižnico k materi in razmišljal v duhu o načrtu, kaj mu je storiti, ako bi kljub njegovim prošnjam policaji vdrlji v gradič. Toda za to ni imel časa več nego pet minut; tedaj pa se mu je razdelo, da se mu je sree vstavilo. Pogledal je skozi okno in zdelo se mu je v polmraku, da nekdo stopa po drevedoru počasi, kakor da bi ne vedel, kam naj se obrne. Ko je natančneje opazoval, spoznal je, da je to ženska... Obstala je. Zakrla se je... Kar naenkrat se je zdelo, da je nehala omahovati, pospešila je korake,

šla mimo sosednje hiše in se plazila ob gostem grmovju. Tedaj pa se je Francu razlila kri po žilah. Mati, ki je na naslonjaču kazala hrbet oknu, vstane.

"Stemnilo se je", je rekla. "Poklicati moram, da prinesejo luč." — Ko bi ona pogledala skozi okno, bi tudi ob svitu lune opazila potovalko, o kateri jo imel France že usodno slutnjo... Policaji iz Murrena so zasledovali njene stopinje... Blizu tu nekje je morala biti... Ta ženska pač mora biti... O, Bog! Kako se je tresel France za mater, ako se obrne; ta pa je opazila nek nered v knjižnici in pozvonila slugi.

"Pačne bomo nikoli našega Petra navadili na red", je vzdihnila... "Kadar briše prah z knjig, jih ne more nikoli položiti zopet na svoj prostor... Glej, cela vrsta knjig tu stoji na glavi... Kam greš, France?"

"Sprehajati se malo po parku, predno donesejo luč", ji odgovori sin.

Njegov glas je bil tako čudno izpremenjen, da se ga je sam utrašil. Mati tega ni opazila. Pogosto se je namreč sin vznemirjal, da je bila mati zatopljena večkrat v svoje misli tako, da ni ničesar opazila, kaj se godi zanj okrog nje. — Tudi sedaj ni ničesar zapazila.

V teh okolištinah je bilo sinu malo lažje mogoče premisliti, kaj stori sedaj, ko je tukaj hudodelnica iz Murrena, skoro gotovo, da je za njo pa takoj policija. Krčevit strah mu je napravila ta grozna misel. Vse je bilo na tem, kako da on pride do nje, ne da bi ona kaj storila, kar bi nedvomno izdalo njegovo navzočnost. S tako naglostjo kakor mesečni in tako točnostjo, ki se polasti naših mislij in kretenj v usodnem trenutku, ko bi imela najmanjša pomoč neprečakljive posledice, odide France iz knjižnice skozi odprta vrata v dvored, odkoder je prihajala slumljiva potovalka. Gotovo je bilo — in s tem je opravičeno računal —, da se bo v prvem hipu hotela kam skriti, ko zagleda, da ji kdo iz gradiča gre nasproti. Komaj se je parkrat prestopil, že se je umaknila skrivnostna begunka v goste grmičevje. On pa je šel naprej in kazal svoj pogum s tem, da ni preveč hitel. Če je bila res Mme Noetsved, ki je umorila neoborožena Steenackersa, tedaj bo nepoznanaka gotovo oborožena in bo brez dvoma tudi streljala na vsakega, ki bi jo hotel prijeti. France se je moral tako delati na potu, kakor da bi je ne bil opazil. Vse njeno vedenje je kazalo, da se je umaknila v park z namenom, da se obrne do gostov v Stockhornu, da jih poprosi — kaj? Zavečja? Poučev? Karkoli? Gotovo si je skoro že pred vrati na jasnem glede prošnje, ko se je enkrat za to odločila. Junaški mladenci si ni prav nič zakrival. V kaki nevarnosti da je. Toda on ni bil zastoj sin vojakov in dasi mu je sree zopet huje udarjalo, ko se je blizal kraju, kamor se je ženska skrila, ona vendar ni mogla opaziti tega njegovega razburjenja. Bila sta sedaj pet korakov eden do drugega. Hipema se mladenci vstavi. Ženska je morala misliti, da jo je opazil. Segla je z roko pod obleko v žep, da si poišče svoj revolver. Kaj mu je torej storiti, da ne ustreli? Hipoma se France spomni, da je bral v poročilih o potovanju, da v Združenih državah tatovi kričijo o-nim, ki se jim bližajo: "Hands up!" (Roke kvišku!) Zato tudi on dvigne svoji roki, hoteč s tem pokazati, da nima orožja, se previdno bliža in reče s tresočim glasom:

"Madame!... Glejte! Mene se vam ni treba bati... Samo kričite nikari, ostanite mirni! Ne n-maknite se iz grmovja!... Nič ne smete izdati, da ste tukaj, sicer ste izgubljeni... Policija vas išče po vasi. Sedaj, ko govorim z vami, so morebiti policaji že v gradiču... Verujte mi, prosim vas, verujte mi!... Bil sem v sobi v pritličju ravno tedaj, ko ste zavili v ta dvored. Nekaj hipov sem vas opazoval. Takoj sem videl, da se skrivate, in iz tega, kar sem čital po listih in kar sem zvedel o tej policijski gonji, uganil sem, kdo da ste... Vi pridete iz Murrena, kjer ste bivali pod imenom Mme Noetsved. Iz tega vidite, da sem o vsem, dobro poučen... Nikar mi ne tajite, ker jaz sem vam to povedal, da vam dokazem, s kakim namenom sem prišel do vas. Vem, kaj ste vi storili. Če bi bil pustil, da pridete v gradič, bi bil vas takoj prijel. Prišel pa sem zato vam pomagat, da se rešite..."

Zato pa za menoj, kar naravnost za menoj!..."

Sedaj je bil čisto blizu Mme Noetsved. Njegov sinovski strah ga ni varal. Bila je res ona, ki je umorila nesrečnega Steenackersa in ki jo je usoda prignala v ta kraj, ki je bil najbolj zakoten in samoten ob bregu jezera. S tem, da je ženska molče poslušala mladence, je priznala vse. Njega pa je z groznim strahom prevzela misel, da bi mogli policaji žensko prijeti v parku tako blizu matere, morda celo v gradiču, ko bi se bila anarhistka tja umaknila. Nastal bi boj, strel bi pokali, kri bi tekla in morda bi bilo več mrtvih. Mati bi slišala streljanje, hotela bi vedeti, odkod to, in gotovo bi to zvedela. France se je že bal, ko bi mati samo v listih čitala o tem, kako bi to vplivalo na njene razdejane možgane, kaj šele, ako bi se bili ti prizori vršili neposredno pred njenimi očmi... Kaj bi mu bilo zato, če bi bila ta ženska umorjena ali če bi imeli vsled njegove pomoči iz njega za njenega sokrivca! Vsekako bi bila ta strašna nova poskušnja prihranjenja materi; zato je sklepajoč svoje roke ponovil svojo prošnjo:

"Da, morate!... Jaz vam dam častno besedo, da storim vse, kar je mogoče, da vas rešim... Moja častna beseda! — je ponovil. "Ali mi verjamete?..."

"Jaz vam verjamem, gospod", je odgovorila begunka. "Pokažite mi pot, jaz grem zavami..."

Somrak se je ob svojem slovesu kazal še toliko prozornega, da sta si mlada človeka mogla razločiti poteze na svojih obrazih.

Madame Noetsved — ohranimo ji to izposojeno ime, ker ta skrivnost se tudi ni pojasnila po tem dogodku — je lahko na obrazu Francovem spoznala, da mu je resno z obljubo, dasi je bila to zanj neumljiva uganka. T da, kako bi ona ne vsprejela te ponudbe tako utrujena in v toliki nevarnosti? Šestindvajset ur je bila na potu in hežala je kakor pregranjana zver, ni ne spala, ne jedla od Murrena, odkoder je ušla na uprav čuden način, od tega osamljenega gradiča ob Thounskom jezeru. Tu sem se je približala, rekče: "Prosim bom za kos kruha. Ako ga ne dobim, se ustrem..."

(Dalje prihodnjič.)

Novi ceniki!

Pišite po naš novi cenik za najnovjšega izdelka zelenozlate krasne moške Elgin ure.

Je nekaj tako krasnega, da niste še nikdar kaj enacega videli.

Cene so jako nizke, ure garantirane.

Velika zaloga Columbia gramofonov, dalje prave Kranjske plošče ko igrajo na obe strani. Vojaške, Avstrijske in Nemške godbe, marše polke, valčke itd. General Hindenburg marš, Huzarski marš itd.

Vse te plošče so Columbia in igrajo na obe strani.

IVAN PAJK, urar, 456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

Veliki vojni atlas

vojskujocih se evropskih držav in pa kolonjskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

STENSKO MAPO CELE EVROPE \$1.50

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZJEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET. CENA \$1.50.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. CENA JE 15 CENTOV.

CENA SAMO 25 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

35 Cortlandt St.,

New York, N. Y.

Jugoslavenska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn.
sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: MIHAEL BOVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salda, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dz. JOSEPH V. GRAHEK, 343 East Ohio Street, Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.
JOHN VABOGA, 5126 Natrons Alley, Pittsburgh, Pa.

FOROŽNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Delmont, Pa.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.
MAT. POGORELEC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDruževalni ODBOR:

ZUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, Stk. Yda. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.

FRANK KOČEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikažiči se uradnih sadov, kakor tudi denarne priloge, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse priloge pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo odgovarjalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Rodbinska sreča.

L. N. Tolstoj.

(Nadaljevanje).

— Kakšno neumnost! počenja te! — dejal je vnovič zarudevši, toda to pot me njegova zadrega ni več veselila, marveč plašila. — Bila sem sama v zadregi in sem zarubela ter izogibaje se mu, nisem znala, kaj bi govorila; začela sem trgati česnje, katerih nisem imela kam davati.

Očitela sem si to ter kesala in bala sem se; zdela se mi je, da sem napravila slab vtis nanj ter se na vse ponižala v njegovih očeh. Molčala sva oba in obema je bilo težko.

Se je Sofija naju je rešila tega mučnega položaja, ko je prinesla ključ. Dolgo potem nisva več govorila in oba sva se obračala k Sofiji. Končno smo se vrnili vsi h Katrin, ki nas je zagotavljala, da ni spala, marveč vse slišala in umirila sem se nekoliko, a on je zopet poskušal govoriti s svojim navadnim očetovskim glasom. Toda se mu ni podala in ni me varal več.

Zivo sem se spominjala razgovora, ki smo ga imeli pred nekotlikimi dnevi.

Katrina je tudi jela dokazovati, da je možu lože ljubiti in izpovedati ljubezen, nego ženi.

— Mož more reči, da ljubi, a žena ne, — dejala je.

— Ali meni se zdi, da tudi mož ne more in ne sme povedati, da ljubi, — rekel je on.

— Zakaj ne? — vprašala sem.

— Zato, ker to nikdar ne bo istina. Kakovo novo čudo pa je to, ako človek ljubi? — Kakor da bi hotel s to izpovedjo Bogu kaj povzročiti. Da — ljubiti! —

Kakor bi se v tem trenutku, ko to izgovori, moral zgoditi nekaj nenavadnega... da, kakor bi se imele prikazati čuda in znamenja na nebu, ali bi jeli pokati topovi. Meni se zdi, — dodal je, — da ljudje, ki svedečajo trde: "Ljubim vas", bodisi ali varajo sami sebe ali kar je še huje — varajo druge.

— A kako naj pozna žena, da je ljubljena, ako se ji to ne reče? — ljubljena je Katra.

— Tega ne vem, — odgovoril je. — Vsak človek se izraža na svoj način in ljubezen, ako se enkrat začuti, najde si že izraz. Kar dar čitam romane, predstavljami si zmiraj, kako je moralo izgledati lice Skreškega ali Alfreda, ki je rekel: "Jaz te ljubim, Leonora!", misleč, da se s tem zgodi nekaj nenavadnega; ali to se ni zgodilo ni na njej, niti na njem, iste oči, isti nos in vse je isto.

— Že takrat sem začutila, da je v tej šali tudi nekaj ozbiljnosti, ki se je tikala mene. Toda Katra ni dopuščala, da bi se kdo norčeval z junaki romanov.

la k njemu in ne znajoča kaj delam, sem vsekako le dalje igrala.

Imel je lice podprto z roko in gledal me je nepremično z iskričimi očmi. Nasmijala sem se, videča ta pogled ter prenehala igrati. Tudi on se je nasmehnil in očitajoč mi, pokazal z namigom na skladbo, češ, naj bi nadaljevala. Ko sem končala, zasvetil je mesece jasno, pokuknil, sklenil okno v dvorano in je razsvetlil tla.

Katra je vstopila in mi rekla, da sem prenehala na najlepšem mestu in da sem slabo igrala, ali on je začel trditi, da še nikdar nisem igrala tako dobro, kakor to pot ter začel hoditi po sobanah: iz dvorane v temni salon in zopet nazaj, vedno oziraje se name in nasmehovaje se.

Tudi jaz sem se smejala, da, mikalo me je, smejati se brez vroka, tako sem bila tega vesela, kar se je baš pripetilo. Kakor hitro se je pri sprehodu skrnil za vrta, objela sem Katro, s katero sva stali pri klavirju in jela je poljubljati, ali kakor hitro se je vrnil, naredila sem se zopet resno, če tudi sem komaj zamogla dušiti smeh.

— Kaj se je zgodilo danes? — njo? — povprašala ga je Katra.

Ali on ni odgovarjal, marveč se je le neprestano nasmehoval, kajti vedel je, kaj se je zgodilo z menoj.

— Glejta, kaka lepa noč! — rekel je iz salona, ustavivši se med balkonomi vrati, ki vodijo na vrt.

Pristopili sva k njemu in v resnici, bila je noč, da takšno nisem videla potem nikdar več.

Polni mesec je svetil za nami nad hišo, da ga nismo mogli videti, a pred nami se je raztezala polnolunjska senca strehe in stebrov prek mostov in pota. Vse drugo bilo je razsvetljeno in oblit s srebrno mesečino. Široka steza med evetkami bila je vsa svetla lesketajoča se vsled različnih in posutih kamenčkov ter se je izgubljala v megleni daljavi. Za drevesi se je videla svetla streha pokritega rastlinjaka, a iz nižave se je dvigala bela, valovita megla. Begzovo grmičje, čegar listje je že nekoliko opadlo, bilo je vse od mesečine tako obsevano, da so se tudi najmanjše vejice mogle razločevati.

Rosnato evetje bilo je močno različito na tanjko, in po stehaj in drevoredih razlivala se je svetloba in senca tako čudovito, da so drevesa izgledala kakor kak visoke prozorne stvari, ki se trepetaje gibljejo. Na desno, v smeri poslopji, bilo je vse črno in tajnostno, toda iz tega mraku je tolikanj jasnejše model nakviš vrh topolke, ki je stala blizu hiše in zdela se je, kakor da bi hotel zleteti v modro daljavo.

— Idimo na prosto! — rekla sem.

Katra je privolila, toda menila, da se naj preobujem.

— Ni potreba, Katra, — odvrnila sem; — Sergij Mihajlič mi poda roko.

Kakor da bi mi mogel moj izgovor ubraniti, da bi si ne zmočila nog! Toda takrat se nam je zdelo to povsem umestno. On mi poprej roke nikdar ni podaval, toda sedaj prišla sem jo sama in njemu se to ni zdelo čudno. Vsi smo po stopnicah navzdol. Vse svet, to nebo, vrt, zrak, bil mi je drugačen, kot doslej.

Ko sem pogledala pred se po drevoredu, po katerem smo stopali, zdelo se mi je, da je turkaj nemogoče dalje iti in da se tu že končava svet, da mora vse te biti kakor zakleto v svoji krasti. A mi pa smo le šli in čarobna stena krastov odprla se nam je in šlo je sedaj sem spoznala naš sadovnik, drevesa, stezice — suho listje.

In mi smo se šetali po teh stezicah, stopali čez kolobarje sence in svetlobe, a suho listje je lastno hruščalo pod našimi nogami in s sveže zelene vejice dotikale se mojega lica.

In bil je on, ki je polagoma in tiho stopaje poleg mene, previdno držal moje roko, in bila je Katra, čije čevlji so škripali pred nama. V resnici, moral je biti na obnebi tudi mesec, ki je skozi nepremične veje svetil na nas.

Vender z vsakim korakom pred nami in za nami zapirala se je v novič čarobna stena in jaz sem nehala verovati, da je še možno dalje iti; nehala sem verovati v vse, kar je bilo.

— Ah, zabica! — oglasil se je nekdo.

— Kdo to govori in zakaj? — pomislila sem. Potem stoprav sem se spomnila, da je to Katra, ki se boji žab, in pogledala sem pred nogo. Mala žabica je skočila, pa

kakor mrtva obležala pred mano in le nje mala senčica se je pojavljala na svetlejši glinasti stezi.

— Kaj se vi ne bojite? — vprašal je on.

Pogledala sem ga in videla njegovo jasno lice. Kazalo je izraz popolne sreče.

On je rekel: — Vi se ne bojite? — ali jaz sem slišala, da veli:

— Jaz te ljubim, draga deva! — in ljubim te, jaz te ljubim! — ponavljal mi je njegov pogled potrjevala njegova roka — mesečina, senca in vse je to potrjevalo.

Obšli smo sadovnik. Katra je hodila pred nama s svojimi drobnimi koraki in je utrujena težko dihala. Rekla je, da je čas, da se vrnemo in meni je bil žal nje — ubožice.

— Zakaj ne čuti, kar čutiva midva? — mislila sem si. — Zakaj niso vsi mladi, zakaj niso vsi srečni, kakor sva midva to noč?

Vrnili smo se v hišo, toda on še dolgo ni odšel, če tudi so že zapeli petelini in je že vse spalo ter je konj čimdalje nestrpljiveje rezgal in kopal zemljo s kopiti. Presešli smo nevedoma skupaj do treh. Petelini so že tretjič zapeli in začelo se je svitati, ko je odjahal. Poslovil se je kakor navadno, brez da bi rekel kaj posebne ga, toda jaz sem znala, da je očeta trenutka moj in da ga ne izgubim več.

Kakor sem si hitro priznala, da da ljubim, povedala sem vse Katrin. Njo je to močno razveselilo, pa kmalo o tem je zaspala. Revica, kako more se v takošnji noči spati! Jaz sem nasprotno hodila še dolgo, dolgo po hodniku, po sadovniku, spominjala se vseh njegovih besed in kretanja ter zavil v drevored, koder sva z njim pred nedavnim hodila. Vse noč nisem zatisnila očesa ter sem to pot prvokrat videla, kako vsa je solnce in nastaja dan.

In nikdar pozneje nisem videla take noči, takšnega jutra!

— Zakaj ne reče naravnost, da me ljubi? — mislila sem si. — Z kaj si izmišlja vsakeršne izgovore imenunje se starea, ko je vendar vse tako lepo in prekrasno! Za kaj zapravlja dragi čas, ki se mora nikdar več ne vrne? Naj mi reče samo besedo: Ljubim te! Navzame moje roko v svojo, naj sklani k njej glavo in reče: Jaz te ljubim! Naj zarudi, ali zapre pred mano oči, jaz ga bom razumela in mu izpovedala vse. Ne izpovedala, objela ga bom, stisnila se k njemu in zaplakala... Afako se nemara motim in me mor da ne ljubi?

Prestrašila sem se tega pomeleka... Tega bi ne mogla prenesti. Pa zopet mi je prišlo v spomin, kako sem prišla k njemu v vrt, kjer sem skočila doli k nje mu in bilo mi je težko, težko prsri, solze so me polile in začel sem moliti. Prišla mi je v glavo čudna misel in nada, ki me je po mirila.

Odločila sem se, da se hočem od danes postiti in moliti ter do pojdem k obhajilu na dan svoje ga rojstva in da ta dan tudi po stanem njegova nevesta.

Zakaj? — Kako bi se to moglo zgoditi? O vsem sem nisem vedela nič, toda od tega trenutka sem verjela, da bo tako.

Že se je po vsem zdanilo in lju dje so že vstali ter šli po svojih in pravkih, ko sem se vračala v svojo čimnost.

(Dalje prihodnj.)

NAZNANILO.

Členjenim rojakom v Wisconsinu amanzjamo, da jih bo v kratkem biskup naš zastopnik

Mr. Janko Platin,

ki je pooblaščen sprejemati naročnine za "Glas Naroda" in izdajati tozadnja potrdila. — Upati je da mu bodo šli rojaki v vseh okoliših na roko.

Uredništvo.

RESIMO SLOVENSKI NAROD LAKOTE!

North American Farms Assn. (Inc.)

17 Battery Pl., New York, N. Y.

OGLAS.

Členjenim rojakom priporočam svoja

NARAVNA VINA

Is najboljšega grozdja.

Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal \$6.50, 27 do 28 gal \$15.50, 50 gal \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 gal \$14.50, 50 gal \$25. Lansko belo vino 27 do 28 gal \$14.50, 50 gal \$25, rdeče vino 27 do 28 gal \$12.50, 50 gal \$22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4 1/2 gal \$12, 10 gal pa \$25. Pri omenjenih cenah je vtič tudi vojni davek za vino.

S spoštovanjem S. JACKSON

Box 161 St. Helena, Cal

Ugodna prilika.

OGLEJTE SI FARME V ST. HELENA, N. C.

St. Helena, N. C., leži v bližini velikega mesta Wilmington, N. C., in tu imamo še čez sto izčiščenih in razornih farm. Zemlja je izbrana najboljša in razdeljena v farme po 10 in tudi več akrov. Tukaj rodi vse, in sicer 8 mesecev v letu. Podnebje je zdravo in prijetno, ker nikdar ni prevročje in ne prehlad. Dobra pitna voda.

Od že preje označenih farm so prodane št. 9, 11, 12, 19 in 44. Tu zdolaj opišemo zopet par farm, ki še niso prodane.

Farma št. 16. — Izvrstna mala farma, obsegajoča 10 akrov fine zemlje. Lepo barvana prikupljiva hiša. Mala šupa. Na prijaznem kraju ob glavni cesti, poleg postaje. Vsa zemlja je izčiščena in v kakih osem akrov je izoranih, en del zasejan in to zemljo se vsakemu lahko priporoči. Cena \$1150, plača se \$287.50 takoj in po \$172.50 na leto v petih letih.

Farma št. 19. — Ta farma obsega 10 akrov, ima prostorno hišo s štiri sobami, prijazno poharvano. Mala šupa, studenec in mali vinograd. Leži ob glavni cesti, blizu postaje, cerkve in šole. 7 1/2 akrov fino obdelanih in ostalo je dobra zemlja, katero se lahko še izorje, če potrebno. Na to farmo se lahko takoj naselite. Lepa prilika priti do dobre farme. Cena \$1150, plača se \$287.50 takoj in \$172.50 vsako leto v petih letih.

Farma št. 21. — Deset akrov fine zemlje brez poslopji. Kupec lahko rabi sosednje poslopje, dokler si ne zgradi svoje lastne hiše. Vse material za zgradbo poceni. Leži na severni strani železnice okrog 3/4 milje od postaje, cerkve in ljudske šole. Vsa zemlja je izčiščena in polovico izorane. Ostalo se takoj lahko izorje. Cena \$500, plača se \$125 takoj in po \$75 na leto v petih letih.

Farma št. 276. — Ta farma obsega 11 akrov prav ob progi Atlantic Coast Line železnice in je blizu postaje. Vsa zemlja je izčiščena lesa. Sedanja cena je \$700 toda nadaljuje se z delom in pristelo se bo še stroške za razne naprave. Pogoji: eno četrtno naprej in ostanek v letnih obrokih v petih letih.

Enakih farm je na izbero in tu di imamo mnogo zemlje za pašnike, katero zemljo naseljeniki lahko rabijo, dokler ni prirejena za razprodajo.

Vsa zemljišča so last Mr. Hugh MacRae & Co. in na zemljiščih je Mr. L. N. Johnston superintendent, kateri daje naseljenicem nasvete in jim je v pomoč.

Družba nima kričavih agentov in zato tudi ne kliče špekulantov, za katere ni prostora v tem kraju. Namen družbe je, da se vsak sam prepriča in potem šele kupi. Družba noče špekulantov, ampak le pridne naseljenice, ki si hočejo z delom vstanoviti svoj dom in ne pa z mešetarijo. Take potrebujemo, pa nobenih drugih, ker za zadnje prvi nas ni prostora.

Vsak prvi in tretji torek v mesecu je znižana cena za vožnjo iz Washingtona, D. C., do St. Helena, N. C., in stane je \$11.10 za sem in tja. V slučaju, da se odločite za obisk na farme in želite kaka nadaljna pojasnila, nam pišite in mi vam bomo dragevolje pojasnili, kar boste želeli.

North American Farms Assn. (Inc.)

17 Battery Pl., New York, N. Y.

Slov. pevsko podporno društvo "ZVON" SEDEŽ V CLEVELAND (NEWBURG), OHIO.

URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF BLATNIK, 3582 E. 82. St., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: GUST STRAINER, 993 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Tajnik: ANDREW ŽAGAR, 3704 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
Podtajnik: ANTON GORENC, 7728 Osage Ave., Cleveland, Ohio.
Blagajnik: MIKE VRČEK, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
Zapisničarica: ROZI MAUER, 3522 E. 82. St., Cleveland, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

MARY GLIHA, 3605 E. 78. St., Cleveland, Ohio.
MARTIN MARTINŠEK, 3539 E. 81. St., Cleveland, Ohio.
FRANK VRČEK, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI NADZORNIKI:

JOHN FONDA, 7325 Burke Ave., Cleveland, Ohio.
FRANCES ZABUKOVEC, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

VRATAR:

LUDVIK GRUDEN, 3684 E. 78. St., Cleveland, Ohio.

Seja se vrši prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Mike Plutevi dvorani, 3611 E. 81. St., Cleveland, Ohio.

Iščem svojega brata JOSIPA DVORSEK, star 48 let in doma iz Rajhenburga na Sp. Štajerskem. V zadnjem času je bil val tri leta v Arma, Kans. Tja sem mu pisal tri pisma in zadnje pismo celo priporočeno, katero mi je bilo vrnjeno. Bojim se, da se mu je kaj pripetilo. Zato prosim člene rojake, posebno Caputa ali Frank Pavlovica, katerih naslova mi nista znana, da mi kaj sporoče o njem. V slučaju, da pa sam to čita, ga prosim, da se mi javi. John Dvoršek, Box 68, Bowen, Colo. (28-4-15)

Rad bi izvedel za naslov svoje sestre ANTONJE in svaka NI-KOLA MAHNIK. Nahajata se nekje v Brooklynu, N. Y. Prosim člene rojake, če kdo ve za njih naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sestra sama javi svojemu bratu Valentinu Benčič, 384 E. 162. St., Cleveland, Ohio. (28-4-15)

Rad bi izvedel za pravi naslov svojega prijatelja IVANA PRIMOŽIČ. Doma je iz Grahovega pri Cirknici na Notranjskem in sedaj se nahaja nekje v Sheboyganu, Wis. Pisal sem mu že več pism, pa ne dobim nobenega odgovora. Prosim, če kdo izmed rojakov ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam javi. — Joe Logar, Box 3, Camp 36, Cheat Bridge, W. Va. (28-4-15)

Pri DALMATINSKI-CALIFORNIJSKI VINARSKI ZADRUGI

140 Liberty St., New York, N. Y.

Kupujejo že danes vsi oni, ki poznajo dobro naravno kapljico; VSI, ki nečejo piti nič drugega, kot pravo domačo kapljico; VSI, ki so ozdraveli in otrebujejo moči;

VSI, ki jim primanjkuje krvi in da dobijo kri, treba jim je pravega naravnega vina iz grozdja.

VSI, ki poznajo naravno vino in žganje in nečejo, da se jih slepi z ponaredbami;

VSI, v splošnem, ki hočejo obdržati svoje zdravje;

VSI oni, ki še niste poskusili našega blaga pišite še danes na:

DALMATINSKO-CALIFORNIJSKA VINARSKA ZADRUGA

40 Liberty St., New York, N. Y.

Sod od 52 galon samo \$26.30.

Velika zaloga vina in žganja.

Belo vino, 50 galon je \$40.00
Rdeče vino, 50 galon je \$30.00
Brinjevec 4 galone soček je \$17.00
Drobnik, 4 galone soček je \$13.00
Manjše kakor 50 galon se mora plačati posoda.
Naročilo se more priložiti denar.

5308 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

MARIJA GRILL, 5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

Frank Petkovšek

Javni notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET

WAUKESHA, WIS.

PRODAJA fine vina, izvrstne smetke, patentirane zdravila.

PRODAJA velike litke vseh vrst, skokov, skokov, skokov.

POŠILJA denar in stari kraj samoplačniško poštovo.

UPRAVLJA vse v notarski pogajajoča dela.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

v GREATER NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLAND STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanški papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

